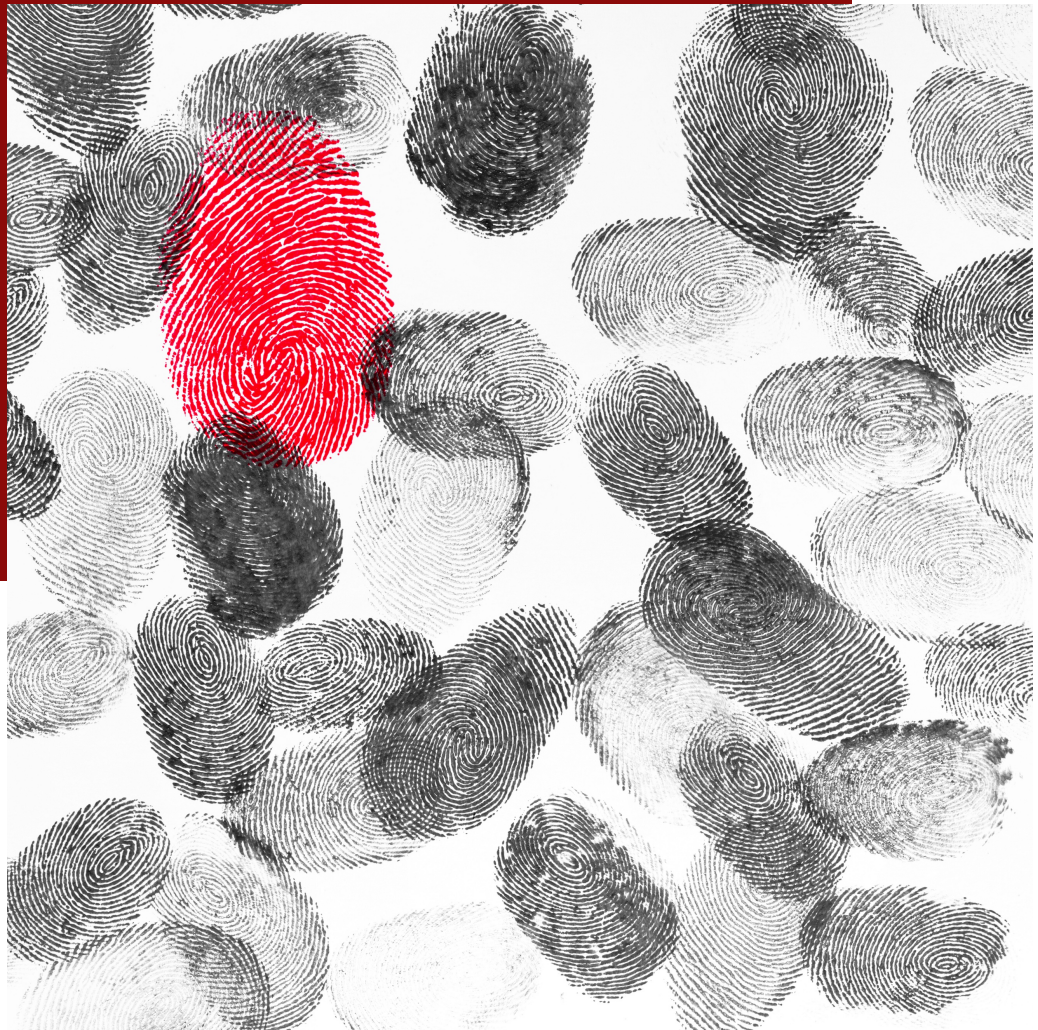

En eksplorativ undersøgelse af ydmygelsesvold

”lidt som gammeldags mobning”

AALBORG
UNIVERSITET

STUDENTERRAPPORT

Kriminologi, 4. semester 2024

Kandidatspeciale

Vejleder: Sune Qvotrup Jensen

Udarbejdet af: Nina Hansen

Antal tegn: 155.571

Abstract

This master's thesis examines the phenomenon of humiliation violence based on the following thesis statement: "How does humiliation violence manifest, and how do professionals in the field understand the phenomenon?" To address this question, I used an exploratory research method to maintain an open approach to the thesis statement. I conducted six qualitative interviews with professionals, including SSP consultants and employees of the police, which form the empirical basis of the thesis. The empirical data were coded according to the most prominent themes in the interviews, which structured the analysis. The analysis is divided into three parts, focusing on: 1) professionals' descriptions of humiliation violence, 2) detailed accounts of situations involving humiliation violence, and 3) the purpose of humiliation violence. The second part of the analysis includes subcategories outlining the predominant environments where the informants report humiliation violence occurring. In the analysis I employ theories from Randall Collins's research in "Violence" (2008) and Elijah Anderson's research in "Code of the Street" (1999). Additionally, I discuss the analytical findings in light of Sveinung Sandberg's research on 'gangster discourses' in the article: "Gangster, Victim or Both? The Interdiscursive Construction of Sameness and Difference in Self-Presentations" (2009), focusing on how reputation is created in street culture. The results of the analysis and discussion indicate that humiliation violence is a complex form of violence, whose purpose should be understood in the context of the environments where these violent incidents occur. The analysis highlights three different environments: gang settings, youth settings, and intimate partner relationships. It suggests that perpetrators in these various environments might use humiliation violence as a mean to control the victim and position themselves above the victim by force. Furthermore, the empirical data suggest that in gang and youth settings, humiliation violence appears as an informal norm that regulates the behavior of gangs and groups towards rival groups. The data also imply that humiliation violence is often preceded by specific events, regardless of whether it occurs in gang settings, youth settings, or intimate partner relationships. Based on the discussion, there seem to be two dimensions to how a reputation is created in connection with the perpetration of humiliation violence: 1) Recording and sharing acts of humiliation violence is an example of symbolic interaction, where self-narratives about the actor are created, and 2) concurrently, there is the execution of actual, physical violence, where self-narratives are based on concrete actions.

Indholdsfortegnelse

1	Problemfelt	5
1.1	<i>Et nyt begreb?.....</i>	5
1.2	<i>Ydmygelsesvold i Sverige</i>	6
1.3	<i>Ydmygelse som en subjektiv oplevelse og social mekanisme.....</i>	7
1.3.1	<i>Problemformulering.....</i>	8
2	Litteraturreview.....	8
2.1	<i>Voldsdynamikker</i>	8
2.2	<i>Ydmygelse som udløsningsfaktor til vold</i>	10
2.3	<i>Sammenfatning af litteraturreview.....</i>	12
3	Begrebsafklaring.....	13
3.1	<i>Ydmygelsesvold.....</i>	13
3.2	<i>Opsummering på begrebsafklaring</i>	16
3.2.1	<i>Definition af begrebet og anvendelse</i>	16
4	Eksplorativt forskningsdesign	16
5	Empiriindsamling	18
5.1	<i>Rekrutteringsmail.....</i>	19
5.2	<i>Oversigt over informanter.....</i>	20
6	Interview som forskningsmetode	20
6.1	<i>Kvalitativt interview.....</i>	21
6.1.1	<i>Semistrukturerede interviews</i>	22
6.1.2	<i>Interviewguide</i>	23
6.2	<i>Metodisk diskussion og kritisk refleksion af interviewsamplet's repræsentativitet og vidensproduktion ..</i>	25
6.3	<i>Forskningsetik.....</i>	27
6.3.1	<i>Anonymisering.....</i>	27
6.3.2	<i>Kriminalpolitisk debat.....</i>	28
7	Analyse.....	28
7.1	<i>Analysedel 1: Fagpersonernes beskrivelser af ydmygelsesvold</i>	29
7.1.1	<i>Kropslige krænkelse.....</i>	29

7.1.2	Miljøer hvor ydmygelsesvold udøves.....	32
7.1.3	Digitalt element.....	32
7.1.4	Ydmygelsesvold som teknisk og relationel aktivitet.....	33
7.1.5	Delkonklusion på analysedel et.....	34
7.2	<i>Analysedel 2: Situationer med ydmygelsesvold.....</i>	35
7.2.1	Bandmiljøer	36
7.2.2	Beskrivelser af handlinger opfattet som ydmygelsesvold i bandemiljøer	40
7.2.3	Ungdomsmiljøer	41
7.2.4	Online eksponering af videoer med ydmygelsesvold	45
7.2.5	Dynamikker i pige- og drengegrupper	46
7.2.6	Beskrivelser af handlinger opfattet som ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer	48
7.2.7	Parrelationer	51
7.2.8	Beskrivelser af handlinger opfattet som ydmygelsesvold i parrelationer	52
7.2.9	Delkonklusion på analysedel to: Situationer med ydmygelsesvold	55
7.3	<i>Analysedel 3: Formålet med ydmygelsesvold.....</i>	57
7.3.1	Bandemiljøer.....	57
7.3.2	Ungdomsmiljøer	58
7.3.3	Parrelationer	59
8	Diskussion: Fortællinger i gadekulturen	59
9	Konklusion	62
10	Litteraturliste	64
10.1	<i>Værker</i>	64
10.2	<i>Forskning</i>	66
10.3	<i>Artikler.....</i>	66
10.4	<i>Hjemmesider.....</i>	67
10.5	<i>Andet.....</i>	67

1 Problemfelt

I september 2023 lancerede regeringen bandepakke IV: ”*Trygge nabolag i hele Danmark – Strammere greb om banderne*” med formålet at komme: ” (...) bandernes organiserede kriminalitet og deres afstumpede adfærd til livs” (Regeringen, 2023: 33). Bandepakken IV fremsætter 44 initiativer, der skal stramme grebet om banderne, og skabe et tryggere Danmark (Regeringen, 2023). Ét af de 44 initiativer fokuserer på ydmygelsesvold, og skærpet straf for udøvelse af denne voldsform. Men hvad er ydmygelsesvold, og hvorfor er det vigtigt at fokusere på voldsformen? Regeringen beskriver ydmygelsesvold som et fænomen, hvor unge mennesker tvinges til at udføre ydmygende handlinger, eller udsættes for krænkende adfærd, mens det filmes, og efterfølgende deles på SoMe (Regeringen, 2023: 14).

1.1 Et nyt begreb?

Ifølge den Danske Ordbog og Den Danske Retskrivningsordbog findes begrebet ’ydmygelsesvold’ ikke. Dog anvendes begrebet i bandepakke IV og bandepakke III: ”*Trygge lokalsamfund uden kriminelle bander – Opgør med fødekæden, forretningen og forråelsen*” (2022). Endvidere anvender diverse nyhedsartikler begrebet (Ishøy, 2020) (Ritzau, 2020) (Angel, 2021) (Lindstrøm, 2022) (Fogh-Andersen, 2023) (Ritzau, 2023), samt det fremtræder i flere politiske udtalelser, herunder i forslag til lovændring og tilføjelse af bestemmelser i straffeloven (Folketinget, 2021) (Folketinget, 2022) (Justitsministeriet, 2020) (Justitsministeriet, 2022). I forlængelse af, at begrebet ikke findes i de danske ordbøger, trods det anvendes i diverse kontekster, tyder det på, at ydmygelsesvold er et nyt begreb, der er kommet begrebsmæssig opmærksomhed på indenfor de sidste par år. Dette betyder dog ikke, at ydmygelsesvold nødvendigvis er et nyt fænomen. Flere af de nævnte kilder benytter da både begreberne ydmygelsesvold og dominansvold uden konkret at beskrive forskelle eller ligheder på fænomenerne. Præcisering af hvad ’ydmygelsesvold’ synes at betyde på baggrund af kildernes anvendelse, belyses i afsnit 3.

Nærværende afsnit skildrer, at forskellige aktører anvender begrebet blandt andet i forlængelse af kriminalpolitiske debatter. Detter fremhæver en relevans af at undersøge, hvad ydmygelsesvold er – herunder hvornår voldsformen opstår, og om der er specifikke situationer, som er kendetegnene for udøvelsen af ydmygelsesvold. I forlængelse heraf, mener jeg, at nærværende undersøgelse kan være relevant for fagpersoner, som støder på fænomenet gennem deres arbejde.

1.2 Ydmygelsesvold i Sverige

”Gennem de senere år har ydmygelsesvold været en stigende tendens i de kriminelle miljøer i Sverige. Det har særlig været grupper af unge med indvandrerbaggrund, der har udført voldelige overfald på etniske svenskere. Fænomenet er nu også blevet udbredt i Danmark” (Folketinget, 2022).

Sådan skriver Britt Bager (KF) og Søren Pape Poulsen (KF) i et forslag til en folketingsbeslutning om at tilføje en ny bestemmelse om ydmygelsesvold, i straffeloven. Ifølge Bager og Poulsen, er ydmygelsesvold et svensk fænomen, set i kriminelle miljøer, som nu også er begyndt at vinde indpas i Danmark. Ved at belyse, hvordan ydmygelsesvold optræder i Sverige, kan det danne et billede af fænomenets omfanget på tværs af landegrænser. I juli 2020 skrev Pernille Vermund (D), at; ”Ydmygelsesvolden er kommet over sundet fra Sverige, hvor fænomenet allerede er velbeskrevet. Der er tale om etnisk motiveret vold, som begås af unge med anden etnisk baggrund mod hvide” (Vermund, 2020). Vermunds iagttagelse skildrer, at ydmygelsesvold er et svensk svensk, som hun beskriver, nu er kommet til Danmark. I artiklen gengives volden som ”indvandervold”, og ikke ydmygelsesvold, men måden for, hvordan volden udføres på, synes at være sammenlignelig med den måde, som Regeringen beskriver ydmygelsesvold på i Bandepakken IV (2023). Dog fokuserer Regeringen ikke på, at ydmygelsesvolden udøves af personer med en bestemt etnicitet (Regeringen, 2023: 14), som Vermund fremsætter. Vermund beskriver situationer, hvor unge i Sverige, med indvandrerbaggrund, omringer etnisk svenske unge, og udsætter dem for ydmygende behandling, hvor de eksempelvis tvinges til at sluge cigaretskodder, eller drikke urin (Vermund, 2020).

Af en artikel fra DR-nyheder fremgår det, hvordan ”ydmygelsesvideoer” (Kirkebæk-Johansson, 2023) er et fænomen i den svenske bandekrig. Videoerne viser, hvordan børn udsættes for ydmygende og grov vold. Efterfølgende deles disse videoer på sociale medier, som værktøj til at rekrutterer børn til organiserede, kriminelle miljøer. Desuden fremgår det, at de børn som krænkes i videoerne, ofte tilhører en rivaliserende bandegruppering, som, inden for det kriminelle miljø, opleves at skulle nedværdiges. Modusset for krænkelsen forekommer, når bandegrupperingen vil hævne sig, og børnene bliver i den forstand brugt som redskab til at udføre hævn (ibid.). Efterretningschef Jale Poljarevius ved politiet i Region Mitt, Sverige, beskriver, at det nye ved disse sager er, at der udøves handlinger, som er meget stødende: ”De filmer det og lægger det op på sociale medier” (ibid.). Det svenske medie SVT, har i forlængelse af dette, gennemgået en række domme i 2023 for at

undersøge mønstre i disse sager. Her fandt SVT frem til, at ofrene der krænkes i disse ydmygelsessager, ofte begår alvorlige voldsforbrydelser, efter de er blevet krænket (ibid.).

Med henvisning til ovenstående kilder og politiske udtalelser fremhæves det, at ydmygelsesvold især er blevet synlig i de svenske, kriminelle miljøer, hvor volden, ifølge Vermund, ofte har "etnisk motiverede" (Vermund, 2020) undertoner. Det fremgår da, at ydmygelsesvold er et fænomen, der udøves på tværs af landegrænser, og særligt ses i organiserede, kriminelle miljøer. Da fænomenet opstår i forskellige kontekster, og har negative konsekvenser for ofrene, og samfundet som helhed – hvis det antages, at ydmygelsesvolden er med til at generere yderligere kriminalitet - er det af samfundsmæssig relevans at undersøge voldsformen i en dansk kontekst. Dette skyldes behovet for at forstå situationerne for voldsformen og formålet med den, og på den baggrund, hvordan voldsformen generelt kan forstås.

1.3 Ydmygelse som en subjektiv oplevelse og social mekanisme

På baggrund af, at ordet "ydmygelsesvold" antyder, at der er ydmygende handlinger involveret i voldsformen, mener jeg, at det er relevant at skildre, hvordan ydmygelse kan opleves – herunder hvilke faktorer ydmygelse kan bestå af. Ifølge psykologen Evelin Lindner, består oplevelsen af ydmygelse af tre forskellige komponenter: 1) Gerningspersonens handlinger, 2) offerets følelser og 3) den sociale proces. Oplevelsen af hvornår noget er ydmygende er blandt andet afhængig af kulturelle faktorer, sociale forventninger og individuelle perspektiver (Lindner, 2006: xiv). Ifølge Lindner, er ydmygelse derfor en følelsesmæssig oplevelse, der afhænger af en relation mellem mindst to parter (ibid.: 79). Hver part vil typisk insistere på at anvende ordet i forhold til ens egen oplevelse, og benægte den anden side, da alle beslutninger om, hvorvidt det er ydmygende, afhænger af subjektive vurderinger (ibid.). Men findes der en universel forståelse af, hvornår noget er ydmygende?

I Lindner's beskrivelse af ydmygelse, tager hun udgangspunkt i den første paragraf, artikel 1, i FN's erklæring om Menneskerettigheder, som skildrer: "All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood" (United Nations, 2024). I lyset af artikel 1, tolker Lindner, at ydmygelse er en handling, hvor en person eller gruppe tvinges til at føle sig mindreværdig gennem en proces med underkastelse, som skader personen eller gruppens værdighed. Når individet ydmyges, placeres det i en situation, der oftest går imod dets egne interesser på en nedværdigende og skadelig måde. Lindner påpeger dog, at ydmygelse ikke nødvendigvis går imod individets egen vilje, idet

individet kan acceptere at blive ydmyget eksempelvis på baggrund af sociale normer eller som et middel til at undgå yderligere konflikter eller voldelige situationer (Lindner, 2006: xiv, 18-19). Lindner skriver:” (...) and ”to humiliate” is to transgress the rightful expectations of every human being and of all humanity that basic human rights will be respected” (ibid.: xiv). Ifølge Lindner, er ydmygelse altså et brud på basale menneskerettigheder, da disse rettigheder ikke respekteres af gerningspersonen. Endeligt kan det opsummeres, som følge af Lindner’s forskning, at ydmygelse både er et følelsesmæssigt stadie, som afhænger af offerets oplevelser, samt en social mekanisme, der former og påvirker sociale relationer og strukturer. Dette kan eksempelvis foregå ved, at enkeltpersoner eller grupper forsøger at opnå eller fastholde kontrol eller status (ibid.: 173).

1.3.1 Problemformulering

Ovenstående problemfelt leder til nedstående problemformulering. Metoden til at besvare problemformuleringen tager afsæt i undersøgelse af hvilke situationer og miljøer fagprofessionelle beskriver, at ydmygelsesvold udspiller sig i.

Hvordan udspiller ydmygelsesvold sig, og hvordan forstår professionelle på området fænomenet?

2 Litteraturreview

Litteraturoversigten indkredser huller i eksisterende forskning om ydmygelsesvold. Formålet er da at præsentere eksisterende forskning, som har beskæftiget sig med ydmygelsesvold eller tilstødende områder til ydmygelsesvold, og skildre, hvor der er brug for uddybende undersøgelse. Til litteraturreviewet har jeg anvendt databaserne Google Scholar og Scopus, og brugt søgeord som: *Humiliation and street violence, humaliation and street culture, humiliation, dominance violence, humaliation violence, ydmygelsesvold, dominansvold*.

2.1 Voldsdynamikker

Flere studier har undersøgt dynamikker, som kan lede til vold. Blandt flere har Hakan Kalkan (2021) og Randall Collins (2008) undersøgt, hvilke situationer forskellige voldstyper udspiller sig i. Collins bidrager med et kontekstbaseret syn på vold, da han har undersøgt, hvordan forskellige voldsituationer udspiller sig (Collins, 2008: 1). Ifølge Collins opstår vold i interaktionen mellem enkeltpersoner

i specifikke situationer (ibid.: 20-21, 374). Dette er med fokus på vold generelt, og er ikke en dynamik, som eksempelvis kun ses ved ydmygelsesvold. Vold udløses da af bestemte udløsningsfaktorer i sociale situationer, hvori sociale, følelsesmæssige faktorer og symbolske forhold skaber en kæde, som artikulerer voldshandlingerne (ibid.: 135-136, 405). Da volden, ifølge Collins, tager afsæt i sociale kontekster, er voldens dynamik kompleks, og Collins forskning bidrager med en forståelse af, at der er bestemte sociale og følelsesmæssige faktorer til stede, når ydmygelsesvold udøves. Hvad disse sociale og følelsesmæssige faktorer kan indebære, synes ikke at fremgå i Collins forskning, da han ikke specifikt beskriver ydmygelsesvold i *"Violence"* (2008). Dog berører han blandt andet kompleksiteten ved husspektakler, hvor gerningspersonen etablerer dominans over ofret, og på den måde opnår gerningspersonen kontrol over situationen og ofret (Collins, 2008: 134-135). Collins forskning berør derfor kompleksiteten ved magtrelationen, der kan opstå mellem gerningsperson og offer.

I Kalkans værk *"Veje til Respekt. Om gadens liv på Nørrebro"* (2021) berør han emner som anerkendelse, maskulinitet og kriminalitet. Dele af Kalkans forskning i *Veje til Respekt* (2021) centrerer om ydmygelse i gadekulturen på Nørrebro (ibid.: 236). Kalkan beskriver en konflikt mellem to mænd, hvor den ene part, lægger den anden part ned, og fortæller, at han ikke gider slå ham. Dette udsagn indikerer, ifølge Kalkan, at gerningspersonen er i stand til at slå ofret, hvis han vil, men udtalelsen om, at han ikke "gider", muligvis opleves mere ydmygende, end hvis gerningspersonen faktisk slog ofret (ibid.). Kalkan beskriver da, at når ofret udsættes for vold og ydmygelser, devaluerer det ofrets status, hvorfor det også forventes, at ofret gengælder voldshandlingen for at kunne generhverve sin position i gadens statushierarki (ibid.: 237). Flere steder beskriver Kalkan, at især uddeling af lussinger, kan opleves som ydmygende i gadekulturen (ibid.: 334, 337). Denne form for vold tildeler gerningspersonen en form for status, idet den der modtager lussingen, positioneres lavere end voldsudøveren (ibid.: 334). Endvidere beskriver Kalkan, at bestemte, verbale ytringer anses som ydmygelser i gadekulturen. Kalkan bidrager således med konkrete eksempler på ydmygelsesvold, og hvad formålet med ydmygelsen kan være; en måde hvorpå gerningspersoner kan opnå status, som følge af, at ofret mister sin. Derfor er Kalkan's forskning relevant i lyset af nærværende speciale, da Kalkan allerede har undersøgt mulige formål med udøvelse af ydmygelsesvold, samt i hvilke situationer voldsformen opstår i gadekulturen.

2.2 Ydmygelse som udløsningsfaktor til vold

Flere forskere har undersøgt, hvordan ydmygelse og skam kan gå forud for voldshandlinger, hvor vold kan være en konsekvens af ydmygelse. Trods denne forskning ikke er en direkte skildring af, hvad der går forud for udøvelse af ydmygelsesvold, kan forskningen stadig illustrere hvilke dynamikker, der potentielt kan gå forud for ydmygelsesvold.

I afhandlingen "Terror's Motor: How Shame and Humiliation Turn the Spiral of Violence" (2016) undersøger Jana Mariella Jakob korrelationen mellem skam, ydmygelse og voldelige ekstremisme, hvor hun fokuserer på konsekvenserne ved social ydmygelse. Social ydmygelse kan være ydmygelser i barndommen eller ydmygelser, hvor kulturen eller religionen for personens kollektive identitet opleves som foragtet (Jakob, 2016: 5). Konsekvenserne ved social ydmygelse kan være, at personen oplever et begær for at opnå respekt. Med andre ord fokuserer Jakob på gerningspersonens oplevede ydmygelser, og hvordan ydmygelserne kan føre til, at gerningspersonen udøver vold. Jakob's forskning indikerer, at især mænd som vokser op i stærke patriarkalske samfund præget af hyper-maskulinitet, kan opleve skam, hvis de oplever, ikke at kunne leve op til disse "unreachable" idealer (ibid.:12). Respekt og anerkendelse bliver afgørende i disse situationer, da det er mekanismer, som kan opleves som tabt, hvis en person ydmyges (ibid.: 52). Jakob skildrer, at gerningspersonen kan genskabe det ødelagte selvværd, som følge af manglende respekt og anerkendelse, ved at udsætte et offer for vold. Frygten som gerningspersonen skaber hos ofret, udligner gerningspersonens oplevede ydmygelse og skam, og volden kan derfor erfares som en erstatning for de tidligere, sociale ydmygelser (ibid.: 12). Som følge af ofrets magtesløshed ved voldsudøvelsen, oplever gerningspersonen ikke at være den nederste i hierarkiet længere; "If I am cruel to another person, I do not need to feel bad myself" (ibid.: 13).

Jakob bidrager med en forståelse af, hvilken funktion vold kan have, når den udløses af ydmygelse. Samtidig bidrager hun med, hvad der kan lede til voldsudøvelse - dette må også kunne indbefatte ydmygelsesvold. Ligesom det fremgår af Kalkan's forskning, skildrer Jakob, hvordan udøvelsen af vold mod andre, kan ændre gerningspersonen og ofrets position, da gerningspersonen oplever ikke at være den nederste i hierarkiet, som følge af voldsudøvelsen.

Tilsvarende Jakob, undersøger Evelin Lindner i "*Making Enemies: Humiliation and International Conflict*" (2006), hvordan ydmygelse kan lede til voldsudøvelse, og herunder ekstremisme. Dermed har Lindner fokus på konsekvenserne ved ydmygelse. Ifølge Lindner kan ydmygelse

forårsage en ufrivillig degradering af enkeltpersoner eller grupper, som opstår gennem processer af undertrykkelse, der underminerer individets eller gruppens værdighed (Lindner, 2006: xiv). Lindner beskriver, hvordan ydmygelse kan indgå i en selvforstærkende cyklus, med krænkelser og retfærdiggørelse. Dette resulterer i, at aktørerne føler sig forpligtede til at fortsætte cyklussen, da tilbagetrækning fra cyklussen kan føre til yderligere ydmygelse (ibid.: xv). Ifølge Lindner, kan visse individer eller grupper være afhængige af ydmygelse ved systematisk at fremprovokere det hos sig selv, og derefter bruge ydmygelsen som en undskyldning for at ydmyge andre (ibid.). Dette kan tolkes som bevæggrund for, hvorfor gerningspersoner vælger at ydmyge andre, idet ydmygelsen kan være en konsekvens af, at gerningspersonen selv har oplevet at blive udsat for nedværdigende handlinger. En anden konsekvens ved, at gerningspersonen er blevet ydmyget, kan ifølge Lindner også være, at gerningspersonen anvender vold mod andre. Dette kan skildrer en forståelse af, hvorfor ydmygelsesvold muligvis udøves, trods Lindner ikke direkte beskriver ydmygelsesvold.

Lindner beskriver, at gerningspersonen bruger ydmygelses som et redskab til at berøve ofrene deres værdighed og sænke deres implicite værdi (ibid.). Dette må også betyde, at gerningspersonen oplever, at dets status er højere end offerets, når formålet med ydmygelsen er at sænke offerets værdi. Dette bidrager med en forståelse af, hvilket formål der kan være ved, at gerningspersonen ydmyger sit offer. Endvidere tegner der sig et mønster af formålet med ydmygelsen, hvor gerningspersonen forsøger at hæve sin egen værdi og status, og samtidig opnå respekt ved at krænke ofret og frarøve det dets status jf. Kalkan og Jakobs forskning. Ifølge Lindner opstår denne proces ofte, når gerningspersonen opfatter en trussel mod deres sociale status, og derfor føler sig berettiget til at betragte sig selv som offer for en lignende skæbne (Lindner, 2006: 10, 14). En udfordring ved Lindners resultater er dog, at de skal læses i en kontekst, hvor hun fokuserer på konflikters oprindelse, folkemord, menneskerettigheder, og 'the global village'. Ydermere er der et mærkbart hul i forhold til viden om ydmygelse som en voldsform, og i hvilke konkrete situationer denne voldsform opstår.

Simon Winlow og Steve Hall undersøger, ligesom Jakob og Lindner, forholdet mellem ydmygelse og vold. I artiklen "Retaliate first: Memory, humiliation and male violence" (2010) undersøger Winlow og Hall, hvordan tidligere oplevelser af ydmygelse og skam kan påvirke individets identitetsdannelse og fremtidige, sociale adfærdsmønstre. De fokuserer derfor på voldens effekter og konsekvenser, og argumenterer for, at hvis oplevelsen af ydmygelse og skam ikke kan håndteres gennem legitime kanaler, bliver vold en sandsynlig metode for mænd til at opnå status og magt (Winlow & Hall, 2010: 287, 294). Ifølge Winlow og Hall, udøver mændene vold for at genskabe kontrol over tidligere

oplevede negative følelser. Winlow og Hall konkluderer desuden, at hvad der kan fremstå som tilfældige voldshandlinger, ofte er subjektive reaktioner på kompleksiteten af gerningspersonens identitetsdannelse, som er formet og motiveret af super-egoet og en marginaliseret habitus. Derudover påpeger de, at specifikke minder om tidligere ydmygelse kan have indflydelse på mændenes fremtidige sociale interaktion (ibid.: 302). Winlow og Hall retter deres opmærksomhed mod traditionel arbejderklasse-mandekultur, elitens symbolske vold, samt betydningen af arbejdsideal og marginaliserede positioner i forhold til oplevelser af skam og ydmygelse (ibid.: 303). En væsentlig begrænsning ved studiet er den manglende uddybning af voldstypen, som mændene udøver, og mod hvem de udøver volden. Eksempelvis udforsker studiet ikke detaljeret, om ydmygelse fungerer som en voldsform, eller om det blot er en katalysator til vold. Dog peger studiet på, at ydmygelse af andre kan opstå, hvis gerningspersonen selv har oplevet ydmygelse, og derfor forsøger at undgå at tabe ansigt ved at svare tilbage med vold.

2.3 Sammenfatning af litteraturreview

Litteraturoversigten har præsenteret eksisterende forskning om ydmygelsesvold og tilstødende områder. Oversigten viser, at der er forsket i sammenhænge mellem oplevede ydmygelser og udøvelse af vold, herunder konsekvenserne ved social ydmygelse, voldens funktion samt konsekvenserne ved voldsudøvelse. Trods dette viser oversigten også, at der synes at mangle forskning om ydmygelsesvold som direkte voldsform, og ikke blot ydmygelse som en mulig udløsningsfaktor til vold. Dele af den eksisterende forskning skildrer, at formålet med, at en gerningsperson ydmyger et offer, kan hænge sammen med, at gerningspersonen vil hæve sin egen status på baggrund af en devaluering af offeret. Forskningen synes dog ikke at gå yderligere i dybden med formålet med ydmygelsen af offeret end ovenstående, samt i hvilke situationer ydmygelserne kan opstå i. Der synes heller ikke at være blik for, hvorvidt ydmygelserne er planlagte eller impulsive, eller om de påføres individer eller grupper. Dette er dog undtaget Kalkans forskning, som jeg finder mest relevant for nærværende speciale. Kalkan beskriver netop forskellige situationer for, hvornår mænd ydmyger hinanden i gademiljøet, og hvilken funktion ydmygelsesvolden kan have både for gerningspersonen og offeret. Endvidere beskriver Kalkan handlinger, der går forud for ydmygelsen, hvilket indikerer, at ydmygelsesvolden ofte opstår på baggrund af modstridende interesser.

Det har ikke været muligt for mig at finde videnskabelige artikler, der konkretiserer ydmygelsesvold, eller ydmygelse som en bestemt voldsform nærmere, end den udvalgte forskning. Om end det ikke har været muligt for mig at finde denne forskning, betyder det ikke, at der ikke eksisterer

forskning om ydmygelsesvold. Det tyder ikke på, at ydmygelsesvold er et nyt fænomen, idet ydmygelse synes at være et allestedsnærværende fænomen. Dette skildres også i de videnskabelige artikler i litteraturreviewet, som alle henviser til ydmygelse. Omvendt kan det tyde på, at ydmygelsesvold er et nyt begreb jf. 1.1, som ikke er udbredt anvendt i forskningslitteraturen, da de videnskabelige kilder henviser til fænomenet i bred forstand uden at aktivt at anvende begrebet.

For at forstå hvordan ydmygelse ikke kun er en udløsningsfaktor til vold, men også en direkte voldsform, kræver det yderligere empirisk undersøgelse af fænomenet. Fremtidig forskning bør derfor sigte at klarlægge, hvem der udøver ydmygelsesvold, i hvilke situationer den opstår, mod hvem, og på baggrund af disse faktorer forsøge at klarlægge, hvad formålet med ydmygelsesvolden er, og hvordan den kan defineres. Dette speciale vil derfor sigte efter at undersøge, hvilke situationer ydmygelsesvold udspiller sig på baggrund af fagpersoners beskrivelser jf. 1.3.1.

3 Begrebsafklaring

Følgende afsnit fokuserer på at klarlægge, hvilken forståelse der tillægges begrebet ydmygelsesvold ved at sammenholde forskellige aktørers anvendelse af begrebet. Begrebsafklaringen danner også ramme for, hvilken forståelse af begrebet jeg henviser til, når jeg anvender det i specialet. Dette afsnit er ikke en teoretisk begrebsundersøgelse, men et empirisk perspektiv på, hvad begrebet kan betyde. Afsnittet skal læses i forlængelse af problematiseringen af begrebet i jf. afsnit 1 herunder, at definitionen af begrebet er kontekstafhængig.

3.1 Ydmygelsesvold

Ydmygelsesvold som begreb, består af 'ydmygelse' og 'vold', hvilket antyder at det er en betegnelse for en todelt handling/adfærd, hvor der både udøves ydmygende adfærd og vold. I beslutningsforslaget nr. B 233 fremsat af partimedlemmer fra Konservative Folkeparti fra 2021, vedrørende indførelse af en selvstændig bestemmelse om dominansvold i straffeloven, fremstår ydmygelsesvold og dominansvold som en og samme ting (Folketinget, 2021). Det synes derfor også nødvendigt at klarlægge, hvad der menes med dominansvold for at forstå betydningen af ydmygelsesvold. Ifølge Den Danske Ordbog henviser ydmygelse til at fornede eller ringeagte nogen (Ordnet, 2024a), mens dominans handler om at være særligt fremtrædende, herunder at have kontrol og/eller magt over nogen (Ordnet, 2024b). I beslutningsforslaget beskrives ydmygelsesvold/dominansvold, som værende en form for

vold, hvor offeret hånes og ydmyges, mens gerningsmanden eller gerningsmændene¹ filmer offeret (Folketinget, 2021).

I 2020 fremsendte Folketingets Retsudvalg Spørgsmål nr. 1782, til daværende justitsminister Nick Hækkerup, vedrørende hvor mange sager i Danmark i 2020, havde været med karakter af dominansvold. Hækkerup fremhævede en udtalelse fra Rigspolitiet, hvori der beskrives, at der inden for dansk politi ikke er en fast definition af begrebet 'dominansvold', og at denne voldstype behandles efter det almindelige voldsbegreb. Politiet registrer derfor ikke sager på en særskilt gerningskode, når det omhandler dominansvold, da der ikke findes nogen søgenøgle for dette i Politiets Sagsstyringssystem (Justitsministeriet, 2020). Rigspolitiet oplyser, at der har været sager om vold, hvor ydmygelser og dominans fremgår som et særligt element i den pågældende sag. I beslutningsforslaget nr. B 233, henvises der til denne besvarelse, hvor der lægges vægt på, at dominansvold er en " (...) modbydelig form for vold" (Folketinget, 2021), og det " (...) adskiller sig fra andre former for vold" (ibid.). Ovenstående kilder antyder, at ydmygelsesvold og dominansvold omhandler, at offeret udstilles eller ydmyges gennem eksempelvis hån. Herved opnår gerningspersonen en dominant position i forhold til offeret, grundet gerningspersonens kontrol over offeret. Fysisk vold skildres også som en del af ydmygelsesvold, samt at volden både udføres af enkeltindivider og grupper, og ofte filmes.

Ifølge bandepakke IV (Regeringen, 2023) defineres ydmygelsesvold som handlinger, hvor unge mennesker tvinges til at kysse gerningspersonens sko, eller overhældes med urin, mens gerningen filmes, og efterfølgende deles på sociale medier. Filmningen samt delingen af denne voldstype tager, ifølge Regeringen, afsæt i at forstærke ydmygelserne. Ofte udføres ydmygelsesvold af grupper af unge, og ikke af enkeltindivider (ibid.: 14). I bandepakke IV fremsætter Regeringen et lovforslag, hvori de vil ændre straffelovens § 81, omhandlende skærpende omstændigheder ved straffastsættelse, så gerninger af særlig ydmygende karakter, indgår som en skærpende omstændighed ved fastsættelsen af en straf (ibid.: 14). Af dokumenter vedrørende beslutningsforslag i Folketinget, fremgår det, at lovforslaget allerede blev drøftet i 2022, hvor ydmygelsesvold blev beskrevet som "forkastelig adfærd" samt handlinger med ydmygende elementer. Endelig fremgår det af lovforslaget, at ydmygelse kan optræde i forskellige situationer som ulovlig tvang eller røveri, og ydmygelse derfor nødvendigvis ikke er begrænset til voldssager. Lovforslaget om at ændre straffelovens § 81 om skærpende omstændigheder, vil både gælde; " (...) når det sker i forbindelse med vold, men også når det sker i forbindelse

¹ Beslutningsforslaget anvender begreberne "gerningsmand" og "gerningsmænd".

med ulovlig tvang og andre forbrydelser; det kunne være røveri” (Folketinget, 2022). Ifølge disse eksempler omhandler ydmygelsesvold, at ofret tvinges til at udføre nedværdigende handlinger, samt at handlingen filmes og deles. I bandepakke IV fremgår det, at ydmygelsesvold ofte udøves af grupper. I bandepakken IV fremgår dominansvold ikke i sammenhæng med ydmygelsesvold, ligesom det ikke eksplicit beskrives, at ydmygelsesvold omhandler fysisk vold, som det fremgår af Spørgsmål nr. 1782 (Justitsministeriet, 2020). På baggrund af bandepakke IV og det indledende lovforslag om ændring af straffeloven, antager jeg, at tvang kan opleves som en voldshandling, grundet den psykiske belastning som handlingen beskrives at kunne påføre ofret.

Begreberne ydmygelsesvold og dominansvold benyttes også i diverse nyhedsartikler. I en artikel fra BT beskrives, at dømte for ydmygelsesvold slipper for fængsel (Ishøy, 2020). I artiklen fremstilles ydmygelsesvold som fysisk vold med efterfølgende ydmygende elementer, eksempelvis hvor offeret spyttedes i munden af gerningspersonerne. Ydmygelserne bliver filmet af en af gerningspersonerne, og derefter offentliggjort. Artiklen skildrer, at ydmygelsesvold er et ”indvandrerfænomen” (ibid.), og voldsformen beskrives også som ’dominansvold’ (ibid.). Samme beskrivelse af begrebet fremgår også i en artikel i Berlingske (Ritzau, 2023). Af artiklen fremgår følgende: ”Regeringen præsenterer inden længe en ny bandepakke, og i den vil en skærpet straf for såkaldt ydmygelsesvold eller dominansvold indgå” (ibid.). Ydmygelsesvold beskrives her som en; ” (...) form for kriminalitet, der har til hensigt at ydmyge offeret og eventuelt optage det på video og dele det” (ibid.). Desuden fremhæver artiklen, at ydmygelserne kan opleves som psykisk vold, som kan være opleves lige så indgribende for offeret, som fysisk vold (ibid.). Af en artikel fra TV2 nyheder, beskrives en hændelse med 15-årig dreng, som er blevet overfaldet af to ældre drenge, der har skubbet, slået og overhældt den 15-årige med urin (Ritzau, 2020). Hændelsen beskrives som ’dominansvold’, men der anvendes samme beskrivelser af denne voldstype, som når ydmygelsesvold anvendes. I artiklen står følgende: ”Fremgangsmåden minder dog om den, der kendes fra fænomenet ”dominansvold”. Her bliver enkelte unge typisk overfaldet og på forskellig vis ydmyget af en eller flere personer” (ibid.).

På baggrund af nyhedsartiklerne synes der at være en lempelig holdning til, om voldsformen beskrives som ydmygelsesvold eller dominansvold – begge begreber synes at betegne en voldsform, der er ydmygende for offeret, og som ofte filmes af gerningspersonen og efterfølgende eksponeres. Ved anvendelse af begrebet ydmygelsesvold synes der at være mere fokus på offeret, og den ydmygelse offeret udsættes for. Ved anvendelse af begrebet dominansvold synes der derimod at være mere fokus på gerningspersonen, og den dominante position gerningspersonen opnår. Forskellen

på begreberne er min egen antagelse på baggrund af ovenstående kilder, og der er således ikke evidens for, at der er forskel på betydningen af de to begreber. Ifølge artiklen i BT tilføjes der er nyt element til ydmygelsesvold, som vedrør et bestemt etnisk aspekt til gerningspersonen, som ikke er blevet nævnt i de andre inddragede kilder (Ishøy, 2020).

3.2 Opsummering på begrebsafklaring

På baggrund af begrebsafklaringen, synes ydmygelsesvold at være et komplekst begreb. Trods der er flere karakteristika for begrebet, som går igen i kilderne, synes der alligevel at være variationer af begrebets definition. Eksempelvis beskrives voldstypen nogle steder som ydmygelsesvold, og andre steder som dominansvold, hvorimod andre kilder benytter begge begreber. Ydermere ekspliceres det ikke, om der skal udøves fysisk vold, eller om det også kan opleves som ydmygelsesvold, hvis offeret ”kun” kontrolleres til at udøve ydmygendes adfærd mod egen krop, uden udøvelsen af fysisk vold.

3.2.1 Definition af begrebet og anvendelse

I nærværende speciale fokuserer jeg på begrebet ’ydmygelsesvold’ og ikke ’dominansvold’. *Jeg forstår, at ydmygelsesvold henviser til handlinger, hvor en gerningsperson/gerningspersoner tvinger et offer til at udføre nedværdige handlinger, og gerningspersonen derved opnår en dominant position i forhold til offeret. Handlingen filmes, og anvendes som redskab til at forstærke ydmygelsen samt gerningspersonens dominante position.* I den offentlige debat, synes der at være en optagethed af etnicitet, når der er fokus på ydmygelsesvold (Ishøy, 2020) (Vermund, 2020). Jeg ønsker ikke at lægge mig fast på, om ydmygelsesvold udøves af personer med en bestemt etnicitet, dog vil jeg have analytisk opmærksomhed på gerningspersonens etnicitet, hvis dette bliver relevant på baggrund af empirien.

Jeg ønsker at have en eksplorativ tilgang til begrebet, hvorved jeg vil have fokus på, at jeg kan være nødsaget til at revurdere min definition af begrebet, i takt med at jeg opnår mere viden om fænomenet gennem min empiriindsamling. Derfor skal nærværende definition også læses som en åben og ikke definitiv definition, i nærværende undersøgelse.

4 Eksplorativt forskningsdesign

Følgende afsnit redegør for specialets eksplorative forskningsdesign, og begrundelsen for valget af forskningsdesignet. Afsnittet skal læses som en introduktion til de metodiske overvejelser og

evalueringer, jeg har foretaget i forhold til empiriindsamlingen med henblik på at besvare specialets problemformulering.

Jeg har udarbejdet specialet på baggrund af et eksplorativt forskningsdesign, hvor jeg har haft en åben og udforskende tilgang til at undersøge specialets problemformulering jf. 1.3.1, hvorfor jeg også har udført kvalitative interviews jf. 6.1. På baggrund af, at ydmygelsesvold er et fænomen, der ikke er bredt belyst i forskningslitteraturen jf. 2, har jeg fundet det relevant at udføre en eksplorativ undersøgelse. Det eksplorative forskningsdesignet tillader at tilgå et undersøgelsesfelt med en 'opdagende' tilgang (Hansen, Andersen & Hansen, 2020: 31). Jeg har da valgt, også at arbejde abduktivt. Jeg har udarbejde en begrebsafklaring af ydmygelsesvold med henblik på at en ramme for mine interviews, og skildre for både min informanter, og læseren af nærværende speciale, hvilken kontekst jeg taler ud fra, når jeg refererer til voldsformen. Jeg ikke været fastlåst på, at begrebsafklaringen i afsnit 3, har været endegyldig jf. 3.2.1. Formålet med afklaringen har været at fremvise én mulig forklaring på, hvad ydmygelsesvold kan være samtidig med, at jeg har forholdt mig eksplorativt til andre forklaringer af voldsformen på baggrund af, at min undersøgelsesproces har været præget af informanternes perspektiver på fænomenet. Med andre ord, har jeg indledt specialet med en foreløbig forståelse af ydmygelsesvold med henblik på at have noget konkret at undersøge. Dog vil jeg have analytisk blik for balancen mellem en allerede fastlagt begrebsramme af ydmygelsesvold og en opdagende tilgang, hvor jeg forsøger at forstå fænomenet på baggrund af fagpersonernes perspektiver.

Den abduktive tilgang har muliggjort at lade empirien styre konstruktionen af analysen, da jeg har haft et konkret udgangspunkt for forståelse af ydmygelsesvold, samtidig med, at jeg har haft en åben kodning af empirien. Desuden har jeg ikke arbejdet ud fra en forudgående teoretisk ramme, da jeg har ønsket at lade den åbne kodning være styrende for empirien. På den måde har de centrale temaer og beskrivelserne deraf, været styrende for det efterfølgende teorivalg.

Ifølge Thomas Harboe anvendes eksplorative forskningsdesigns ofte, når forskeren ikke har en bestemt forudgående viden inden for undersøgelsesfeltet. Ofte har forskeren en teoretisk eller erfaringsmæssig idé om, hvilken type empiri hun kan forvente at indsamle, men ikke hvilken viden empirien vil bibringe (Harboe, 2015: 49). Ved at anvende en eksplorativ og abduktiv tilgang har jeg opnået en analytisk fleksibilitet i forhold til den empiri, de kvalitative interviews har bibragt. Jeg anser, at denne tilgang har bidraget til, at jeg har opnået en dybere forståelse af ydmygelsesvold samt de potentielle

sammenhænge mellem specifikke situationer og miljøerne voldsformen udspiller sig i, da jeg netop har arbejdet med en åben og undersøgende tilgang.

5 Empiriindsamling

Empiriindsamlingen for besvarelse specialets problemformulering har været en dynamisk proces, da jeg løbende er stødt på flere udfordringer. I december 2023 kontaktede jeg forebyggelsen fra Midt- og Vestsjællands Politi med henblik på specialesamarbejde. Jeg kontaktede dem på baggrund af, at jeg forinden havde afsluttet et praktikforløb ved politikredsen. Samarbejdet skulle bestå af vidensdeling mellem politiet og jeg, herunder deres kendskab til sager med ydmygelsesvold, og hvad proceduren for sagerne er. I januar 2024 udformede jeg, efter anmodning fra Midt- og Vestsjællands Politi, en foreløbig ramme for nærværende speciale, herunder hvad jeg forventede at få ud af samarbejdet. Kort efter jeg havde sendt dokumentet, blev samarbejdet godkendt af en leder fra en af kredsens politilinjer². Dog skulle samarbejdet også godkendes af ledelsessekretariatet, som ikke besvarede de henvendelser, der blev sendt. Jeg henvendte mig gennem flere måneder til lederen, som jeg havde været i kontakt med, for at rykke for svar i forhold til samarbejdet. Hver gang modtog jeg et svar om, at ledelsessekretariatet endnu ikke havde besvaret om samarbejdet kunne godkendes. Efter en lang periode med uklarhed om hvorvidt samarbejdet ville blive godkendt eller ej, begyndte jeg at undersøge andre muligheder for indsamling af empiri. Mit fokus har fra start af været, at jeg har ønsket at indsamle empiri fra kilder, som har været så tæt på udøverne af- og ofre for ydmygelsesvold, som muligt.

Da jeg ønskede at komme i kontakt med personer, der, i bred forstand, har et erfaringsmæssigt kendskab til ydmygelsesvold, valgte jeg at rette henvendelse til SSP-konsulenter fra forskellige kommuner i landet³. Min bevæggrund for henvendelsen til SSP var, at det er en kommunal instans med fokus på børn og unge med risikoadfærd og kriminalitetsforebyggelse. Jeg antog derfor, at nogle SSP-konsulenter sandsynligvis havde været, eller var i kontakt, med unge, som enten havde begået ydmygelsesvold, eller var ofre for ydmygelsesvold. Gennem min praktikperiode hos Midt- og Vestsjællands politi, var jeg også blevet bekendt med, at kommuner deltager i såkaldte § 115 møder med

² Af hensyn til anonymisering, har jeg valgt ikke at angive, hvilken linje der er tale om, og derfor hvem lederen af denne er.

³ SSP er et tværfagligt samarbejde mellem Skole, Sociale myndigheder og Politi, og er omfattet af Det Kriminalpræventive Råds forebyggelsestrekanter med fokus på opbyggende initiativer, forebyggende indsatser og kriminalitetsforebyggende indsatser (Social- og Boligstyrelsen, 2024).

politiet, hvor der deles viden om udsatte unge, på tværs af faggrupper, med henblik på at forebygge kriminalitet. Derfor havde jeg et håb om, at hvis SSP-konsulenterne havde deltaget i tværfaglige møder, hvor ydmygelsesvold havde været på dagsordenen, kunne det være, at disse SSP-konsulenter ville dele denne viden med mig. Senere har det dog vist sig, at ingen af de informanter jeg har rekrutteret, har nævnt at have deltaget i disse møder, og ej heller hvor ydmygelsesvold har været på dagsordenen jf. transskriberingsbilagene.

Efter rekrutteringen af SSP-konsulenter erkendte jeg, at jeg manglede informanter i forhold til empirisk viden. I marts måned faldt jeg tilfældigt i snak med en ansat ved X politikreds, som tilbød at sætte mig i kontakt med en leder fra politikredsen. Da mit udgangspunkt fra start af var at få et samarbejde med politiet, takkede jeg ja til dette. Efterfølgende kom jeg i kontakt med en fra X politikreds, hvor vi havde flere dialoger om, hvordan de bedst muligt kunne hjælpe mig i forhold til empiriindsamling. Jeg havde et ønske om at udføre både kvalitative interviews, og få indblik i anmeldelsesrapporter om ydmygelsesvold. Af sikkerhedsmæssige årsager – herunder anonymisering af rapporternes indhold, var det ikke muligt, at jeg kunne få indblik i anmeldelsesrapporterne. I stedet fik jeg mulighed for at interviewe to ansatte ved X politikreds. Efterfølgende rekrutterede jeg også en informant ved Y politikreds. Min empiriindsamling har derfor ikke været en lige vej, og jeg har erfaret, ligesom Åkerström og Wästerfors også beskriver, at det kan være gavnligt at anvende kontaktpersoner i ens eget netværk til at skabe adgang til informanter (Åkerström & Wästerfors, 2018: 146).

5.1 Rekrutteringsmail

Jeg har af flere omgange udsendt mails i forhold til rekruttering af SSP-konsulenter, hvor jeg i de senere mails medsendte et eksempel på en konkret situation, som en SSP-konsulent beskrev som ydmygelsesvold. Jeg ændrede den oprindelige mail, da flere SSP-konsulenter takkede nej til at deltage i et interview med mig på det grundlag, at de ikke følte, at de havde viden om ydmygelsesvold. Ved at fremhæve et eksempel på ydmygelsesvold, og ikke tage et nej for et nej, fik jeg rekrutteret en SSP-konsulent, som ellers først havde takket nej til at deltage i et interview. Jeg fremhævede da at viden om det generelle voldsbillede i den respektive kommune, også var relevant for mig at få indblik i, grundet min antagelse om, at SSP-konsulenten og jeg muligvis havde divergerende opfattelser af hvornår noget er ydmygelsesvold. Jeg antog derfor, at hvis jeg fokuserede på vold generelt, og fortællinger derom, kunne der muligvis fremgå situationer, som SSP-konsulenten ikke ville definere

som ydmygelsesvold, men som jeg ville definere som ydmygelsesvold, qua min begrebsramme jf. afsnit 3. Dette har dog senere hen vist sig ikke at være tilfælde jf. transskriberingsbilagene.

Den oprindelige mail jeg fremsendte til de første SSP-konsulenter er vedlagt som bilag 1. Jeg har endvidere haft tilpasset mailen i det omfang, at jeg har taget højde for, om jeg har skrevet til en eller flere personer, og efterfølgende tilføjede jeg et eksempel på opfattet ydmygelsesvold, som beskrevet tidligere. Jeg har rettet henvendelse til i alt 14 SSP-konsulenter fra syv forskellige kommuner. Tre SSP-konsulenter fra tre forskellige kommuner, har takket ja til at deltage i interviews, mens tre har takket nej. De personer der har takket nej, har også svaret på deres kollegaers vegne, hvorfor ikke alle de resterende personer fremgår i optællingen af henvendelser. En person har ikke vendt tilbage på min henvendelse. Jeg har ikke haft nogen bestemte kriterier til valg af kommune i forhold til rekruttering af SSP-konsulenter. I afsnit 6.2 uddyber jeg, hvilken betydning mit sample af informanter kan have for mine analytiske resultater.

5.2 Oversigt over informanter

Arbejde	Års erfaring – nuværende felt	Navn*
SSP	14 år	Søren
SSP	25 år	Jan
SSP	5 år	Annika
Politi	13 år	Mads
Politi	Ca. 1 år	Jeppe
Politi	15 år	Preben

* Navnene er fiktive, og opdigtet med henblik på at anonymisere informanterne.

Jeg har ikke udarbejdet en rekrutteringsmail til X og Y politikreds, da rekrutteringen af disse informanter er sket på baggrund af bekendtskaber i eget netværk.

6 Interview som forskningsmetode

Den primære forskningsmetode til empiriindsamling er kvalitative interviews, da jeg har ønsket at tilvejebringe dybdegående viden om ydmygelsesvold, og hvordan fænomenet beskrives i bestemte situationer. Interviewene bidrager med en udforskende tilgang til informanternes betragtninger af

ydmygelsesvold, der kan henledes til det eksplorative forskningsdesign. Følgende afsnit skildrer, hvordan jeg anvender interviewmetoden, og hvilken vidensproduktion metoden bidrager med. Jeg forholder mig ligeledes kritisk til interview-samplet, og hvilket synspunkt samplet antages at fremvise. I nærværende afsnit vil min transskriptionsprocedure ikke blevet beskrevet. Denne er vedlagt som bilag 2.

6.1 Kvalitativt interview

Jeg har valgt at udføre ekspertinterviews på baggrund af, at jeg har interviewet SSP-konsulenter og ansatte ved politiet. Jeg anser, at disse interviews bibringer viden om ydmygelsesvold, som ikke kan findes i eksisterende litteratur jf. 2. Med ekspertinterviews henviser jeg til interviews med fagprofessionelle, hvorved det er deres faglighed og profession, samt arbejde med unge, der gør dem relevante for specialet. Jeg har fravalgt at udføre 'direkte interviews' (Åkerström & Wästerfors, 2018: 144), hvor de personer, som har udført den faktiske handling interviewes (ibid.), herunder udøverne af ydmygelsesvold. Jeg har fravalgt direkte interviews, da jeg har haft en antagelse om, at det ikke ville være muligt at finde udøverne, og skabe tillid med disse personer, så de ville dele deres 'erfaring' med voldsformen med mig, inden for specialets ramme og tidsperiode. Efterfølgende er jeg dog blevet opmærksom på, at ydmygelsesvold optræder i forskellige miljøer. Derfor ville det sandsynligvis have været muligt for mig at komme i kontakt med udøverne af ydmygelsesvold i de mindre kriminelle miljøer, hvis jeg havde været opmærksom på dette fra start af. Trods jeg ikke udfører direkte interviews, mener jeg stadig, at jeg tilvejebringer originale data gennem mine interviews.

Interviewene med SSP-konsulenterne er foretaget over Teams. Jeg har haft mit kamera tændt under alle online interviews, så informanterne havde mulighed for at sætte ansigt på mig, og kunne fornemme, at jeg lyttede aktivt. Jeg har rekrutteret SSP-konsulenter fra forskellige kommuner, hvorfor jeg så det fordelagtigt at udføre disse interviews online, grundet distancen. Interviewene med de ansatte ved politiet er foretaget fysisk på lokalstationerne efter deres ønske. Jeg har ikke oplevet en forskel i den viden, der er tilvejebragt i interviewene afhængig af, om de er foretaget fysisk eller online.

De kvalitative interviews er af eksplorativ karakter. Jeg anser, at den eksplorative forskningsstrategi er fordelagtigt for min empiriindsamling, da jeg ikke har arbejdet med en forudgående hypotese om specialets problemformulering, da jeg anser ydmygelsesvold som et relativt uudforsket begreb og

fænomen jf. 2. På det grundlag mener jeg ikke, at jeg har haft forudsætninger til at opstille hypoteser om problemformuleringen. Det centrale ved kvalitative forskningsmetoder er netop at opnå ny viden gennem dialog mellem interviewer og interviewpersoner, idet det er en metode, som giver adgang til personlig viden og indsigt i, hvordan et bestemt fænomen fortolkes og tillægges betydning af bestemte personer (Kristensen & Hussain, 2019: 18) (Poulsen, 2019: 97). Jeg erfarede dette i interview-situationen med informanterne, hvori de gav indblik i, hvilken kontekst de beskriver, at voldsfor-men udspiller sig i. Herunder fik jeg indblik i deres personlige viden om voldssituationerne gennem deres beskrivelser af ydmygelsesvold.

6.1.1 Semistrukturerede interviews

Jeg har anvendt en interviewguide ved udførelse af de semistrukturerede interviews. Uddybning af interviewguiderne og strukturen for denne, beskrives i afsnit 6.1.2. Jeg har udført semistrukturerede interviews, idet interviewformen muliggør, at jeg har kunne forberede spørgsmål, og skabe struktur i interviewet på baggrund af disse. På den måde har interviewguiden åbnet op for, at jeg har kunne undersøge bestemte tematikker, som jeg har antaget var relevant til besvarelse af problemformuleringen. Ligeledes har det semistrukturerede interview skabt en ramme for at styre interviewet, hvis interviewet var ved at gå i stå, eller var ved at styre i retningen af en samtale med mindre relevans for besvarelse af problemformuleringen. Eksempelvis oplevede jeg en tendens til, at SSP-konsulenterne talte om tematikker, som de havde en personlig interesse for, og som de anså fyldte meget i deres professionelle dagligdag. Selvom dette også kan være relevant at opnå kendskab til, og kan vidne om, at ydmygelsesvold ikke er den problematik, som fylder mest i deres arbejde, var det vigtig for mig at kunne styre samtalen hen på emner vedrørende vold og ydmygelsesvold.

Det semistrukturerede interview har skabt en åben samtale, hvor jeg havde mulighed for at tilpasse spørgsmål afhængig af, hvilken retning dialogen udviklede sig i. Eksempelvis kunne jeg uddybe og forklare spørgsmål undervejs i interviewet, hvis dette var nødvendigt. Jeg oplevede da, at nogle informanter havde en tendens til at svare meget overordnet på mine spørgsmål, hvor det semistrukturerede interview muliggjorde, at jeg kunne gå i dybden med besvarelserne, og forsøge at spørge i dybden til disse. Alle interviews er fuldt transskriberet, og er vedlagt som bilag. Bilagene fremgår med informanternes fiktive navne.

6.1.2 Interviewguide

Følgende er en beskrivelse af min interviewguides. Jeg har udarbejdet to: en til SSP-konsulenterne, og en til de ansatte ved politiet hvori spørgsmålene er tilpasset deres profession. Jeg har opdelt begge guides i to kolonner med forskningsspørgsmål i den ene kolonne, og interviewspørgsmål i den anden. Interviewguiderne er vedlagt som bilag 3 og 4. Jeg vil ikke gå i dybden med begge guides, idet der ikke er stor variation mellem spørgsmålene i disse. Variationen opstår de steder, hvor jeg spørger ind til informanternes profession. I interviewguiden til SSP-konsulenterne er guiden eksempelvis konstrueret omkring følgende tematikker: *introduktion, præsentation af informant, arbejdet som SSP-konsulent, vold, ydmygelsesvold, ofrene for ydmygelsesvold* samt *afsluttende spørgsmål* jf. bilag 3. Interviewguiden til de ansatte ved politiet tager udgangspunkt i samme tematikker, men indeholder ikke spørgsmål om *arbejdet som SSP-konsulent*, men i stedet *arbejdet ved politiet* samt spørgsmål vedrørende registreringspraksis af sager med ydmygelsesvold jf. bilag 4.

Opdelingen af forskningsspørgsmål og interviewspørgsmål skal 'oversætte' mit teoretiske perspektiv og egne refleksioner til konkrete spørgsmål, der kan indkredse viden til at undersøge problemformuleringen (Poulsen, 2019: 103). I interviewguiden til SSP-konsulenterne har jeg eksempelvis et forskningsspørgsmål, som lyder på, hvilken kontekst SSP-konsulenten taler ud fra jf. bilag 3. Dette skal belyse, hvilket generelt billede informanten taler ind i, når jeg spørger ind til ydmygelsesvold. Interviewspørgsmålene til dette forskningsspørgsmål indleder en samtale om, hvordan SSP-konsulenten vil beskrive det generelle voldsbillede blandt unge i den respektive kommune. Ligeledes spørger jeg ind til, om SSP-konsulenten kan beskrive en bestemt persona, for dem der udøver ydmygelsesvold. Jeg ønsker svar på dette, da jeg forsøger at sammenligne, om der er konsensus om voldsudøverens profil, eller om dette afhænger af, hvem der beskriver voldsudøveren, og i hvilke situationer volden beskrives at opstå i.

Mit eksplorative forskningsdesign kommer særligt til udtryk i udarbejdelsen af interviewguiden, som er inspireret af eksisterende forskning om vold herunder Randall Collins (2008). Interviewguiden forudsætter da fleksibilitet i forhold til at inddrage nye perspektiver på vold, herunder ydmygelsesvold. Dette skildrer balance mellem, på den ene side at arbejde med noget konkret om ydmygelsesvold baseret på eksisterende forskning jf. afsnit 2, og på den anden side at gå eksplorativt til værks gennem interviewguiden som rummer at udforske fænomenet yderligere. Interviewspørgsmålene er udarbejdet med udgangspunkt i forudgående viden om vold, hvilket er i tråd med min abduktive tilgang. Dette inkluderer overvejelser om, hvad der fremgår som nødvendige forudsætninger for at

en voldelig handling opstår og udføres. Denne forståelse har jeg opnået ved at læse Collins forskning om vold (Collins, 2008). Collins har foretaget interviews med ekspertpersoner, som har overværet voldsepisoder. Hans interviews handler ikke om, hvordan eksperterne tolker og forklarer, det de har set (ibid.: 30). Collins har udført disse interviews for at søge at forstå, hvilke følelser der er på spil i det øjeblik, at situationen for voldshandlingen udfolder sig samt detaljerne for timingen af situationen (ibid.). Jeg har ikke på samme måde haft mulighed for at spørge mine informanter, hvad de har set, da de ikke har været til stede i situationen. Dog beskriver flere af informanterne situationer for ydmygelsesvold, som de enten har kendskab til på baggrund af, at de har talt med de involverede personer, handlingen er blevet filmet, faglig sparring med deres kollegaer om sagerne etc.

Mine interviews bærer præg af informanternes tolkning og forklaring af ydmygelsesvold. Eksempelvis indleder jeg interviewene med at fortælle informanterne, hvordan jeg definerer ydmygelsesvold, og hvilken funktion jeg antager, at volden har. Jeg fortæller dette, da jeg ønsker, at det skal være tydeligt for informanten, hvilken betydning jeg tillægger begrebet, når jeg anvender det i interviewet. Derefter har jeg fremhævet for informanten, at det også er vigtigt for mig at forstå, hvordan de definerer begrebet. Jeg er bevidst om, at min beskrivelse af ydmygelsesvold, kan påvirke hvordan informanten tænker om, og beskriver fænomenet. Derfor har jeg tydeliggjort, at informantens egen beskrivelse af ydmygelsesvold, har været vigtig for mig i forsøget på at løsrive informanten fra min beskrivelse af ydmygelsesvold.

I interviewene fremgår det, at informanterne svar påvirkes af deres faglige rolle i den organisation de arbejder i. Eksempelvis har både Søren og Jan samtaler med børn og unge, og deres forældre, hvorimod Annika ikke har samme borgerkontakt som Søren og Jan, da hun arbejder med kvalitetssikring. Forskellen på deres faglige roller fremgår, når Søren og Jan referer til konkrete beskrivelser af ydmygelsesvold, på baggrund af sager de har arbejdet med. Derimod beskriver Annika flere gange en definitionsproblematik ved ydmygelsesvold, da hun ikke i samme omfang kan referere til konkrete sager. Annika's svar er i høj grad baseret på analytisk viden fremfor erfaringsmæssige viden, som Søren og Jan besidder. Eksemplet skal ikke skildre, at nogle svar er bedre end andre men blot, at informantens placering i den organisation de arbejder i, og hvor tæt de arbejder med de personer, som er involveret i ydmygelsesvold, påvirker deres svar.

6.2 Metodisk diskussion og kritisk refleksion af interviewsamplet's repræsentativitet og vidensproduktion

Følgende afsnit er en metodisk diskussion af, hvilken vidensproduktion mit interviewsample skaber. Jeg forholder mig her kritisk til troværdigheden af vidensproduktionen, og herunder hvilket synspunkt jeg antager, at interviewsamplet fremsætter. Da jeg har valgt at udføre ekspertinterviews med fagprofessionelle, og ikke 'direkte interviews' jf. afsnit 6.1.1, betyder det, at den empiri jeg anvender i specialet, ikke er førstehåndsberetninger om ydmygelsesvold. I stedet skildrer empirien anden- og tredjehåndsberetninger om ydmygelsesvold, afhængig af hvor tæt informanterne har været på de involverede i sagerne med ydmygelsesvold. Dette fremsætter naturligvis en diskussion om pålideligheden af min empiri, idet jeg anvender allerede tolket data, på baggrund af informanternes faglige perspektiv på ydmygelsesvold og generelle erfaringer, og dermed ikke direkte oplevelser med voldsformen. Med andre ord, betyder det, at min empiri er skabt ud fra informanternes faglige perspektiv, hvorfor nogle svar kan være bygget på gisninger om voldsformen og ikke reel erfaring. Dette betyder, at informanternes syn på ydmygelsesvold sandsynligvis er anderledes end de kriminelles syn på voldsformen. Dog mener jeg, at der også kan være fordele ved at anvende viden fra fagpersoner, da de repræsenterer en akkumuleret erfaring, på baggrund af, at de har kendskab til mange sager. Derfor kan fagpersonerne muligvis trække på tværs af deres viden, og se voldsmønstre over en årrække. Dette mener jeg, giver dem et empirisk overblik over fænomenet, som jeg ikke tror, at jeg ville kunne opnå, hvis jeg interviewede udøverne af ydmygelsesvold.

En ulempe ved at interviewe fagpersoner har været, at en informant forsøgt at gennemskue, hvilken teori jeg ville anvende i min analyse, og på den baggrund forsøgte at rette sine svar mod en bestemt teori. Informanten fortalte mig afslutningsvis, at det var vanskeligt at besvare mine spørgsmål, da mit teoretiske ståsted ikke havde været tydeligt gennem interviewet. Jeg gjorde da informanten opmærksom på mit eksplorative forskningsdesign, hvorfor jeg på daværende tidspunkt slet ikke havde noget teoretisk ståsted. Ovenstående problematik har jeg haft for øje i min analyse, da jeg ved, at svarene i dette interview kan være præget af informantens forsøg på at svare ud fra, hvad der virker fordelagtigt for mig, og ikke faktiske fagprofessionelle beskrivelser.

Jeg har oplevet, at flere SSP-konsulenter har takket nej til at ville tale med mig. Jeg har proaktivt søgt kontakt med SSP-konsulenterne, mens informanter fra politiet er blevet rekrutteret gennem mine egne kontakter. Jeg mener derfor ikke, at jeg på samme måde, som med SSP-konsulenterne, kan identificeret en skævhed i udvælgelsen af politiinformanter, da jeg ikke har oplevet afslag fra nogen af dem,

jeg har henvendt mig til. Jeg er da bevidst om, at fordelingen af, hvor mange SSP-konsulenter der har takket ja eller nej til at deltage i mine interviews, kan være af betydning for, hvilket narrativ min empiri fremviser. Herunder, at der er risiko for skævhed i mit interviewsample, hvis det kun er SSP-konsulenter, som mener ydmygelsesvold er et problem, der har sagt ja til at deltage i interviewene. Reelt set ved jeg ikke, om de SSP-konsulenter der har takket nej til at deltage i interviewene, oplever ydmygelsesvold qua deres arbejde, men ikke ser det som et reelt problem. Ligeledes kan jeg kun gisne om, at de som har takket nej til at deltage i interviewene, ikke føler, at de har noget at sige om ydmygelsesvold, og ikke kan genkende problematikken. Omvendt er det vanskeligt at afgøre, om de SSP-konsulenter der har takket ja til at deltage, opfatter ydmygelsesvold som et stort problem, og derfor har sagt ja. Jeg har forsøgt at være gennemsigtig med denne problematik ved at afklare informanternes motivation for at deltage i interviewene. Ud fra dette fremgår det, at informanterne har sagt ja til at deltage i interviewene, da de har fundet problemstillingen faglig relevant, og har følt en 'pligt' til at dele deres faglige viden om problemstillingen. Følgende afsnit er således ikke et forsøg på at nedtone den faglige og samfundsmæssige relevans af belysningen af ydmygelsesvold, men nærmere en afbildning af, at specialets resultater skal læses i en kontekst, som er præget af informanternes syn på ydmygelsesvold og min tolkning af deres beskrivelser af fænomenet.

En tydelig begrænsning beslægtet med ovenstående, har været den manglende definition af ydmygelsesvold, idet informanterne har svaret ud fra min og deres egne definitioner af begrebet. Dette har påvirket, at jeg har beskrevet voldsformen ud fra flere perspektiver og miljøer, end hvad jeg først antog, at jeg ville.

Alle SSP-konsulenterne er ansat i kommunale stillinger, og repræsenterer derfor kommunen, som er en politisk institution. Ligeledes er politiet en politisk organisation styret af politiske retningslinjer. Dette betyder, at informanternes svar kan være præget af en bestemt holdning i overensstemmelse med den organisation, som de repræsenterer. Ifølge Åkerström og Wästerfors råd om at udføre 'direkte interviews' (Åkerström & Wästerfors, 2018: 145) ser de det som fordelagtigt at interviewe personer, der har erfaring med kriminalitet og social afvigelse frem for at interviewe personer, der arbejder med eller mod disse fænomener (ibid.). Jeg modsætter mig da dette råd, da jeg interviewer fagpersoner, der arbejder med kriminalitetsforebyggelse og unge med social afvigelse. Jeg anser dog, at eksempelvis SSP-konsulenternes viden er faglig relevant, idet informanterne forsøger at arbejde *med* de unge og ikke *mod* de unge. Forstået således, at SSP-konsulenterne arbejder på at hjælpe unge. Dog kan en ulempe ved at medtage empiri fra ansatte i en politisk organisation være, at informanterne

oplever, at de ikke har mulighed for at tale frit om deres personlige holdninger, idet de kan opleve at skulle repræsentere et bestemt perspektiv i henhold til deres arbejdsplads.

6.3 Forskningsetik

Følgende afsnit belyser de forskningsetiske refleksioner jeg har gjort mig i forhold til beskyttelseshensyn af informanterne. Dette er både med henblik på transskribering og anvendelse af deres udsagn i analysen. Ydermere beskriver jeg etiske refleksioner i forhold til specialets tilskrivning i en kriminalpolitisk debat om ydmygelsesvold.

6.3.1 Anonymisering

Alle interview er indledt med, at jeg har indhentet mundtligt samtykke fra informanterne i forhold til deres deltagelse i- og optagelse af interviewet. I forlængelse heraf, fortalte jeg informanterne om formålet med specialet, og hvad interviewets data skulle anvendes til. Dette skulle sikre, at informanter sagde ja til at deltage på et informeret grundlag. Jeg har informeret alle informanter om, at deres deltagelse er frivillig, og muligheden for at trække deres samtykket tilbage indtil specialets afleveringsfrist.

Jeg har anonymisere informanterne, da specialet centrerer om personlige holdninger til, og beskrivelser af ydmygelsesvold. Jeg mener derfor, at jeg har haft et særligt beskyttelseshensyn i forhold til informanterne, da deres professionelle holdninger har været afgørende for udformning af analysen. Derfor har jeg sløret deres identitet (Kristensen, 2019: 89), da jeg har ville sikre, at der ikke opstod negative konsekvenser for informanterne, som følge af deres deltagelse.

For at anonymisere informanterne, har jeg givet dem fiktive navne samtidig med, at jeg har udeladt personfølsomme informationer som eksempelvis stednavne og specifikke stillingsbetegnelser. Jeg har beskrevet informanternes stillingsbetegnelse i brede termer og samlet års anciennitet. For eksempel beskriver jeg alle 'SSP-konsulenterne' som SSP-konsulenter trods variationer i informanternes stillingsbetegnelser. Det samme har jeg gjort ved informanterne ansat ved politiet. Jeg finder det relevant at fremhæve, hvilket perspektiv informanterne taler ud fra, da dette kan være af betydning for informanternes svar, og hvordan disse læses. Jeg anser også at gengivelse af informanternes stillingsbetegnelse i bred forstand, og deres års erfaring, opretholder en vis faglig kvalitet for de kvalitative interviews.

6.3.2 Kriminalpolitisk debat

Ideen til specialet er opstået på baggrund af Regeringens bandepakke IV, som forudsætter, at der skal indføres skærpende omstændigheder i forhold til strafferammen, når der udføres ydmygelsesvold (jf. 1) (Regeringen, 2023). I et vist omfang kan specialet ses i forlængelse af en kriminalpolitisk debat om strafferammer, hvorfor jeg har gjort mig tanker om, hvad resultaterne af dette speciale kan bidrage med, og hvem disse kan gavne. I forlængelse heraf har jeg haft en opmærksomhed på, at jeg har et ansvar for, at de konklusioner jeg fremsætter, er klare og tydelige for læseren, så der ikke opstår tvivl ved læsning af resultaterne. Jeg har da også forsøgt at være gennemsigtig med mit forskningsdesign og min metodiske fremgangsmåde, så der ikke er tvivl om troværdigheden af mine resultater. I den forlængelse har jeg været transparent med tolkningen af min empiri, og derigennem taget ansvar for, at tolkningen af denne til dels bærer præg af min egen forståelse af ydmygelsesvold. Endvidere pålægger der mig et ansvar om at handle etisk forsvarligt og respektfuldt, da jeg undersøger et interessebetonet emne (Kristensen, 2019: 85) herunder et fænomen, som indgår i en kriminalpolitisk debat, samtidig med, at jeg udfører en kritisk undersøgelse af kvalitative interviews.

7 Analyse

På baggrund af de seks kvalitative interviews, har jeg udført følgende analyse⁴. Med udgangspunkt i mit kodningsarbejde i NVivo, fremgår det af empirien, at informanterne fremhæver specifikke, tematikker om ydmygelsesvold, eksempelvis forskellige miljøer, som de beskriver, at ydmygelsesvold udspiller sig i jf. bilag 5. Trods informanternes beskrivelser er inddelt i forskellige tematikker med henblik på at kunne analysere forskellige dynamikker og anledninger til, hvad der kan lede til ydmygelsesvold, vil der forekomme gentagelser af de illustrerede dynamikker. Dette er på baggrund af, at jeg anser, at tematikkerne til en vis grad hænger sammen, hvorfor de dynamikker jeg analysere også vil have sammenfald med hinanden. Jeg har da analyseret de tematikker, som synes af størst relevans for besvarelse af problemformuleringen.

De empiriske iagttagelser danner grundlag for teorivalget i analysen jf. afsnit 4. Jeg læner mig da op af relevante teoretiske begreber og perspektiver til at belyse de empiriske fund. De teoretiske perspektiver bliver forklaret løbende, når jeg anvender dem i forbindelse med tolkning af empirien.

⁴ Alle interviewene er vedlagt som bilag, og er navngivet efter informanternes fiktive navne.

Analysen er opdelt i tre delanalyser, som alle tager udgangspunkt i informanternes beskrivelser. Første del skildrer kort, hvilke elementer informanterne beskriver der indgår ved udøvelsen af ydmygelsesvold. Første analysedel fokuserer således på de grundlæggende elementer ved ydmygelsesvold, som danner grundlag for elementerne i anden og tredje delanalyse. Anden analysedel undersøger konkrete situationer med ydmygelsesvold, herunder de sociale dynamikker og miljøer, hvori situationerne beskrives at udspille sig. Desuden belyses, hvem gerningspersonerne og ofre for ydmygelsesvold er, ifølge informanterne. I tredje delanalyse skildres, hvad formålet med ydmygelsesvold synes at være, på baggrund af resultaterne fra de foregående delanalyser. I tredje analysedel belyses også, hvordan det tyder på, at formålet med ydmygelsesvold afhænger af de sociale dynamikker, som udfolder sig i situationer, hvor ydmygelsesvold udøves.

7.1 Analysedel 1: Fagpersonernes beskrivelser af ydmygelsesvold

Analysedel et skildrer informanternes beskrivelser af ydmygelsesvold uden at medtage deres beskrivelser af konkrete situationer med ydmygelsesvold. Dette skal give indblik i, hvilken kontekst informanterne taler ud fra, og hvilke elementer der synes relevante at fokusere på i anden analysedel, når jeg analyserer beskrivelser af situationer med ydmygelsesvold, og de miljøer volden udspiller sig i.

7.1.1 Kropslige krænkelse

Informanterne beskriver, at når en person udsættes for ydmygelsesvold, påføres offeret kropslige krænkelse. Annika, Søren og Jan fremhæver, at dette kan foregå ved, at offeret udfører krænkende handlinger mod sig selv som følge af tvang fra gerningspersonen. Annika det således: ”For mig, er vold også, og ydmygelsesvold (...) *at man beder nogen om at gøre et eller andet, også mod sig selv*. Selvom, at man selv aktivt gør det, det er også ydmygelsesvold i mine øjne (...)” (Annika: 4). Annika fremhæver, at handlingen stadig kan opleves som vold, da offerets handling udføres på baggrund af andres opfordring. Ligesom Annika, beskriver Søren, at ydmygelsesvold omhandler, at ofret udfører bestemte handlinger under tvang: ”Så jeg vil sige ydmygelsesvold kan – altså lige det du også refererer til det her med, at man *bliver tvunget til at udføre nogle gerninger*” (Søren: 9). Søren fortæller videre:

(...) volden bliver defineret på mange forskellige måder jo, og ikke kun ved det fysiske, hvor en slår en anden (...). Det her med, at man bliver sat i en situation hvor (...) *man er uden for kontrol i forhold til ens grænser, fordi man har enten et ønske om at høre*

til i et fællesskab, eller man regulært bliver tvunget til noget i en eller anden forstand,
og gerne igen for at opnå noget eller opnå noget kontrol tilbage (...) (Søren: 9).

Søren fremhæver, at ydmygelsesvold ikke behøver at tage udgangspunkt i fysisk vold mod offeret. Volden opstår, ifølge ham, når ofret oplever et kontroltab som følge af at blive tvunget til at rykke sine egne grænser. Jan beskriver et lignende perspektiv:

(...) ydmygelsesvold i min forstand, det er når man fanger nogen ind, og så fysisk tilbageholder dem. **Og så tvinger dem til, enten og sige eller gøre en handling, som er ekstrem krænkende for dem,** oveni den krænkende situation de er blevet sat i, i og med de er blevet tilbageholdt mod deres vilje. Og at de sådan set også bliver offer for, at denne her krænkende situation den bliver eksponeret for gud og hver mand (Jan: 2).

Der er en parallelitet mellem Annika, Søren og Jan's perspektiver på, at ofret udfører kropslige krænkelse mod sig selv. Jan's udtalelser skildrer også, at gerningspersonen tilbageholder ofret fysisk. Adskilt fra ovenstående perspektiver, fremhæver Jeppe, Mads og Preben, at gerningspersonens kontrol over ofret, er det primære ved ydmygelsesvold. Informanter har da ikke samme blik for, at gerningspersonens kontrol, kan lede til, at offeret udfører krænkende handlinger mod egen krop. Jeppe, Mads og Preben skildrer, at ydmygelsesvold handler om gerningspersonens magt og dominans, som videre leder til kontrol. På baggrund af informanternes beskrivelser, tyder det på, at kontrollen opstår, når gerningspersonen fastlåser ofret i en bestemt position. Dette er nødvendigvis ikke en fysisk position, men fremstår også til at kunne være en interpersonel position, hvor offeret devalueres hierarkisk – eksempelvis i forhold til gerningspersonen. Jeppe fortæller:

(...) det første JEG tænker, når jeg hører ydmygelsesvold, det er jo magt og dominans (...). Det ligger både i ordet ydmygelse og vold. **Men magt og dominans (...) ydmygelsen er jo også en form for kontrol.** Det kunne lige så godt være andre former for kontrol (...) (Jeppe: 5-6).

Jeppe sidestiller ydmygelsesvold med andre voldsformer, hvor gerningspersonen kontrollerer ofret. Ligesom Jeppe, skildrer Mads, at ydmygelsesvold er en måde at kontrollere og positionere ofret:

Altså lidt som ***gammeldags mobning***, hvis man kan snakke om det. Ydmygelsesvold det er vold jo, kan man sige, men det har måske nogle af de samme dynamikker. ***At man mobber en, som forekommer svag, og det gør man så, fordi man måske selv kommer til at stå bedre, eller har magt*** (Mads: 12).

Yderligere beskriver Mads, at han forstår ydmygelsesvold som et ”magtforhold” (Mads: 5), der bliver udfordret af de involverede parter. Mads siger følgende:

Tager man en ud, ydmyger vedkommende, offentliggøre volden, i hvert fald måske på de sociale medier, ***så man ligesom cementerer sin magtposition*** eller ydmyger på gruppeniveau og ikke kun på individniveau. Det er sådan nogenlunde, sådan jeg ser det (Mads: 5).

Af citaterne fremgår det, at kontrollen over ofret både kan være ydmygende, og fastholde ofret i en bestemt position. Ifølge Mads udøves ydmygelsesvold både på gruppe- og individniveau. Denne dynamik beskriver jeg nærmere i anden analysedel, hvor jeg fokuserer på de sociale dynamikker i situationer med ydmygelsesvold. Ligesom Jeppe og Mads, henviser Preben også til, at udøvelsen af ydmygelsesvold påvirker offerets position i interaktionen med gerningspersonen:

” (...) jeg synes der er sådan lidt forskellige grene af det, men jeg tror, at den overordnede definition er helt sikkert, at man gerne vil (...) miskreditere den anden. Man vil simpelthen efterlade den anden i ***en svækket position, hvor man både har mistet ære, men også måske noget fysisk bevægeapparat*** - altså det er ikke noget man glemmer lige med det samme, det her (...). Du bliver påmindet hver gang du måske ser dig i spejlet, eller skal gøre en eller anden handling, ikke, om episoden her. Så man vil gerne ***fastholde folk i traumer***” (Preben: 4).

På baggrund af citatet synes ydmygelsesvold at omhandle gerningspersonens devalueing af ofret.

7.1.2 Miljøer hvor ydmygelsesvold udøves

Informanterne beskriver, at ydmygelsesvold udøves i forskellige miljøer. Følgende er en skildring af, de mest fremtrædende miljøer for informanterne - det er også disse, som anden analysedel tager afsæt i.

Både Preben, Annika, Jan og Mads beskriver, at ydmygelsesvold udspiller sig i organiserede, kriminelle miljøer herunder i rocker/bandemiljøer (Preben: 5) (Annika: 10-11) (Jan: 3) (Mads: 5). Opfattelserne af, at ydmygelsesvold udspiller sig i rocker/bandemiljøer, har sammenfald med Regeringens syn på, at ydmygelsesvold udspiller sig som følge af bandernes organiserede kriminalitet (Regeringen, 2023). Preben beskriver følgende, om de miljøer han oplever, at ydmygelsesvold udspiller sig i:

Jeg tror min umiddelbare bias (...) det var, at det var sådan meget æresrelateret. Og ellers så i de her **helt hårde miljøer**, hvor man brugte det som afstraffelse internt/ekstern. Men jeg må så også konstatere en skræmmende udvikling, at vi har haft en del **sager med helt unge**, altså der udførte vold, hvor gerningen helt sikkert har været til tænkt, at det skal efterlade, altså modparten i en svækket tilstand, som har nogle følger. Altså så man mister anseelse, og ydmygelse. **Og det er også blevet filmet** (Preben: 2).

Blandt informanterne er der enighed om, at ydmygelsesvold udøves i rocker/bandemiljøer. Af sidstnævnte citat fremgår det, at unge mennesker uden tilknytning til 'hårde miljøer' udfører ydmygelsesvold samt, at voldsformen kan udøves internt i en parrelation (Preben: 4). Dette forudsætter, at forståelsen af situationerne for ydmygelsesvold bør findes i de miljøer, som ydmygelsesvold udspiller sig i, og herunder de dynamikker, som former interaktionen i situationerne. Det er også disse dynamikker, som jeg mener, kan indikere hvilket formål der kan være med udøvelsen af ydmygelsesvold. Dette belyser jeg i anden og tredje analysedel.

7.1.3 Digitalt element

Alle informanterne beskriver, at udøvelsen af ydmygelsesvold involverer videooptagelse af ofrets krænkelser. Dette forudsætter, at der er et digitalt islæt ved ydmygelsesvold, som er synes centralt for udøvelsen af ydmygelsesvold. Annika beskriver, hvordan hun associerer ydmygelsesvold med digitale krænkelser: ” (...) lige nu er jeg jo meget optaget af digitale krænkelser, så det er det, jeg tænker på er **ydmygelsesvold på nettet**. Sådan top of mind” (Annika: 10). Ifølge Annika handler

ydmygelsesvold ikke kun om, at handlingen filmes men også, at ydmygelsen kan udøves online. Jan beskriver, ligesom Annika, at ydmygelsesvolden eksponeres online:

Oveni den krænkende situation de [ofrene] er blevet sat i, i og med de er blevet tilbageholdt mod deres vilje, og at de sådan set også bliver offer for, at *denne her krænkende situation den bliver eksponeret for gud og hver mand* (Jan: 2).

Preben beskriver, ligesom Jan, at ydmygelsesvolden 'eksponeres': "Og så det her med, at det [handlingen] oftest også bliver eksponeret. Det er ikke nødvendigvis, at det gør det, *men truslen om, at det bliver eksponeret*, det er også – det synes jeg er med i definitionen også" (Preben: 4). Preben fortæller også: "Der hvor ydmygelsesvolden ville komme ind i det, det ville være, *hvis det blev filmet (...)* *Man deler det*. Så er vi ovre i et ydmygelsesbegreb. Især fordi, det ville jo ofte ske uden samtykke" (Preben: 9). Ligeså fremhæver Søren, at ydmygelsesvolden ofte filmes:

(...) det er jo, *når der bliver taget billede, eller videomateriale af en* enten ved at man ikke er bevidst om det, eller man bliver sat i en situation hvor at – hvad skal man sige, følelsen af at ville være med, og høre til i et fællesskab, den overtrumfer ens egne grænser (Søren: 9).

Søren og Preben fremsætter, at ydmygelsen især opleves, når videomaterialet deles uden samtykke. Trods det virker selvsagt, at det i sig selv kan være ydmygende at blive filmet, og derefter opleve en trussel om deling af indholdet, finder jeg det relevant at nævne ovenstående forhold i forbindelse med beskrivelse af ydmygelsesvold.

7.1.4 Ydmygelsesvold som teknisk og relationel aktivitet

Theodore D. Kemper har udviklet en teori om social adfærd, som han anskuer, kan opdeles i to elementer: 'teknisk aktivitet' og 'relationel aktivitet'. Ifølge Kemper er den tekniske aktivitet den 'faktiske handling', hvorimod relationel aktivitet er adfærd rettet mod andre (Kemper, 2016: 11-16). Med udgangspunkt i Kemper's todeling peger empirien i retningen af, at ydmygelsesvold kan ses som en kombination af både teknisk aktivitet og relationel aktivitet. Dette fordi ydmygelsesvold både beskrives som en faktisk handling – dette er eksempelvis gerningspersonens faktiske udøvelse af vold. Ydmygelsesvold indbefatter da også adfærd rettet mod offeret – dette antydes på baggrund af

informanternes beskrivelser af, at offeret oplever, at dets hierarkiske position devalueres på baggrund af gerningspersonens kontrol.

Ifølge Kemper er 'status' og 'magt' forskellige former for relationel aktivitet. Kemper beskriver, at status involverer en frivillig overholdelse i sociale interaktioner. Med dette mener Kemper, at aktøren handler ud fra andres ønsker, behov og interesser uden nogen former for tvang. Status skabes derfor gennem anerkendelse og værdiansættelse, og herunder hvordan andre personer anerkender aktørens position eller egenskaber (Kemper, 2016: 13). I nye grupper, eller for nye medlemmer i etablerede grupper, kan aktøren gøre krav på status ved at demonstrere sine kvalifikationer eller berettigelse til anerkendelse i sociale interaktioner (ibid.: 16). Jeg vil vende tilbage til denne pointe i delanalyse tre med fokus på formålet med ydmygelsesvold. Ifølge Kemper involverer magt, modsat status, tvungen overholdelse, og aktøren handler her på baggrund af ydre påvirkninger. Kemper beskriver, at magt opstår, når aktøren formår at følge egne interesser trods modstand fra andre. Dette indebærer ofte en form for tvang eller kontrol over andre, hvor kontrollen enten kan være direkte gennem fysisk tvang, eller indirekte gennem social indflydelse (ibid.: 21). Af afsnit 7.1.3 fremgår det, at ydmygelsesvold ofte indebærer, at krænkelserne mod ofret filmes, og efterfølgende deles optagelserne. Når gerningspersonen deler krænkelserne af ofret på sociale medier, anser jeg, at det kan være et eksempel på kontrol af ofret gennem social indflydelse. Kemper beskriver, at magt oftest først anvendes, hvis aktøren ikke kan opnå sine interesser ved at gøre krav på sin status gennem frivillig overholdelse. I dette henseende bliver magt en 'reserve' plan (Kemper, 2016: 22). På baggrund af eksemplet jf. 7.1.3, er det ikke muligt at afgøre, om gerningspersonen har oplevet modstand fra ofret forinden udøvelsen af ydmygelsesvold, og som derefter har ledt til gerningspersonens voldshandlinger og magtanvendelse.

7.1.5 Delkonklusion på analysedel et

På baggrund af analysedel et fremgår det, at informanterne beskriver ydmygelsesvold som en voldsform, hvor ofret oplever kropslige krænkelser – enten ved selv at udføre disse under tvang, eller hvor gerningspersonen påfører disse. Dette tyder på, at ofret underlægges magt, da gerningspersonen tvincer offeret til at overskride dets egne grænser. Ydermere fremgår det, at ydmygelsesvolden har et digitalt islæt, idet handlingerne ofte filmes og efterfølgende eksponeres. På baggrund af empirien fremgår interaktionen for voldssituationen derfor både som en fysisk og digital interaktion. Inddragelse af Kemper's teori belyser, at ydmygelsesvold synes at være en kombination af teknisk og

relationel aktivitet, idet informanterne beskriver, at udøvelsen både involverer faktiske handlinger og bestemt adfærd.

7.2 Analysedel 2: Situationer med ydmygelsesvold

Anden analysedel tager udgangspunkt i beskrivelser af situationer hvor ydmygelsesvold udøves, og de dynamikker der udspiller sig i situationerne. Delanalysen vil endvidere fokusere på de sociale dynamikker, som informanterne beskriver, der udspiller sig i situationerne.

Jeg har valgt at fremhæve tre miljøer, som informanterne løbende har beskrevet, at ydmygelsesvold udspiller sig i. Disse er; bandemiljøer, ungdomsmiljøer og parrelationer. Analyseafsnitter er struktureret ud fra de tre miljøer, hvor jeg enkeltvis samler op på informanternes beskrivelser af situationer, hvori ydmygelsesvold udspiller sig i. I forlængelse heraf, fokuserer jeg på, hvem informanterne udleder, at gerningspersonerne og ofrene kan være. Jeg opsamler afslutningsvist på de generelle kendetegn, som analysen peger i retning af, at der kan være ved situationer med ydmygelsesvold – herunder også, hvor situationerne adskiller sig.

Jeg anvender Elijah Anderson's forskning om 'Code of the Street' i hans værk *Code of the Street: Decency, Violence and the Moral Life of the Inner City* (1999), samt dele af Randall Collins forskning i *Violence* (2008) til at forsøge at pege på hvilke sociale forhandlinger der kan finde sted i interaktionen mellem gerningsperson og offer ved udøvelse af ydmygelsesvold. Anderson's forskning er en sociologisk undersøgelse, hvor han har udført etnografisk feltarbejde i Philadelphia, USA. Han har analyseret beboernes dynamikker, i byens indre kvarter, med fokus på marginaliserede samfund, og deres kampe med social ulighed og vold. 'Code of the Street' er da et sæt uformelle regler, som regulerer beboernes adfærd, primært i amerikanske ghettoer (ibid). Om end Anderson's analyse tager afsæt i amerikanske ghettoer, og de dynamikker som udspiller sig heri, ikke kan overføres 1:1 til udsatte områder i Danmark, finder jeg Anderson's måde at anskue brugen af vold som en social praksis relevant for beretningerne om ydmygelsesvold – herunder hvordan informanternes beskrivelser tyder på, at respekt og omdømme er relevant i forståelse af de sociale dynamikker ved ydmygelsesvold. På baggrund af mit interviewsample, har jeg ikke evidens for, at ydmygelsesvold udspiller sig i udsatte områder. Dog mener jeg stadig, at Anderson's forskning er relevant for nærværende undersøgelse, da den kan bidrage med at belyse, hvordan ydmygelsesvold tyder på at være en social praksis. Jeg har tidligere anvendt Randall Collins' forskning i *Violence* (2008) med henblik på at belyse eksisterende forskning om vold. I analysen anvender jeg Collins teoretisk med henblik på at forsøge at

skildre, hvilke interaktioner der kan være i de beskrevne situationer med ydmygelsesvold. Når begreberne 'status' og 'magt' anvendes i analysen, henviser jeg forsat til Kemper's forståelse af disse jf. afsnit 7.1.4.

7.2.1 Bandmiljøer

I afsnit 7.1.2 fremgår det, at flere af informanterne forbinder ydmygelsesvold med rocker/bandemiljøet. Følgende afsnit indledes med Jan, Mads og Preben's beskrivelser af situationer med ydmygelsesvold i bandemiljøer. Ifølge informanterne er situationer med udøvelsen af ydmygelsesvold, i bandemiljøer, særligt kendetegnet ved, at ydmygelsesvolden ofte begås af få personer i en bande mod enkeltindivider i en rivaliserende bande. Denne iagttagelse har sammenfald med forskningslitteraturen, hvori Collins skriver, at slagsmål i bandemiljøet ofte er henvendt mod medlemmer af andre bander, eller unge mænd af samme alder som bandemedlemmerne (Collins, 2008: 353). Følgende iagttagelser antyder, at ydmygelsesvold kan være et middel til at opretholde den sociale orden både i banden, men også imellem banderne. Mads beskriver dette på følgende måde:

*Altså ydmygelsesvold vil ofte være koblet op på en eller anden form for gruppestruktur. Altså forstået på den måde, at man gør det ikke for sin egen skyld, som gerningsmand. Man gør det fordi, **man skal bevare eller få en position**. Man skal sende et signal til en modpart, og det kan man gøre, hvis man har fået besked på, at man skal gøre det, fordi man skal sætte et eksempel. Og **sætte nogle linjer** (Mads: 8).*

Citatet antyder, at ydmygelsesvold kan have to funktioner: Det er et middel, hvorved udøveren kan forhandle eller opretholde sin position i banden samtidig med, at det også giver banden et omdømme i forhold til rivaliserende bander. Sidstnævnte har sammenfald med det regelsæt, som Anderson beskriver som 'Code of the Street'. Code of the Street er en række uformelle regler, der regulerer og organiserer interpersonel, offentlig adfærd, og herunder vold. 'Code of the Street' foreskriver både den korrekte adfærd, og hvordan individet skal svare tilbage, hvis det bliver udfordret (Anderson, 1999: 33). Dette peger i retningen af, at når en bande anvender ydmygelsesvold mod en rivaliserende bandegruppering, fremstår handlingen til at være en del af et regelsæt, hvorved ydmygelsesvold bliver en måde at svare tilbage på, og "sætte nogle linjer" (Mads: 8). Ifølge Collins kan bandeslagsmål også være af ritualistisk karakter, hvorved aktørens medlemskab af banden og bandens grænser testes

(Collins, 2008: 353). Dette perspektiv styrker Mads' iagttagelse af, at ydmygelsesvolden bliver en social praksis, hvor grænser og status mellem rivaliserende bandegrupperinger forhandles.

Ifølge Mads opstår ydmygelsesvold i bandemiljøer typisk på baggrund af tidligere stridigheder mellem rivaliserende bander:

(...) man ydmyger en fra en gruppe, for ligesom *at ydmyge den gruppe, som vedkommende tilhører*. Forstået på den måde, at *man tager en ud af den gruppe*, som man måske er i, ikke i krig, men måske har nogle uoverensstemmelser med. (...) Når man tilhører en gruppe, *hvis en fra gruppen bliver ydmyget, så kan det godt trække det yderligere ind i det, fordi at det rammer ikke kun individet, men det rammer faktisk hele gruppen*. Og det skal man så håndtere (...) Og så kan det sådan køre lidt frem og tilbage (Mads: 5, 9).

Anderson beskriver i sin forskning, at hvis en person truet/og eller overfaldes, er det essentielt for hans gruppe, såvel som hans modstander, at han hævner sig. Hævner han sig ikke, risikerer han at blive udfordret yderligere eller fysisk overfaldet af rivaliserende grupper - i værste tilfælde hans egen gruppe (Anderson, 1999: 73). Jeg anser, at Anderson beskriver en form for gengældelsescyklus, hvor individet er nødt til at gengælde volden for at bevare sin ære og position i gruppen. Mads beskriver en bestemt handlemåde i ovenstående citat, som kan indikere samme dynamik, som Anderson beskriver, hvorved banden føler sig nødsaget til at gengælde ydmygelsen – banden handler da ud fra uformelle regler om, at det er nødvendigt at vise deres voldsparathed og evne til at beskytte bandens omdømme. På den måde "håndterer" banden ydmygelsen, og fremviser, at der er konsekvenser ved handlinger som denne. Som Anderson også fremhæver: "Everybody knows that if the rules are violated, there are penalties" (ibid.: 33). I forlængelse heraf, kan ydmygelsesvold også anses som en sanktion på den rivaliserende bandes ydmygelser. Mads' beskrivelse tyder også på, at der opstår en magteskalering mellem banderne. Ifølge Kemper, kan modstand til magt lede til en magteskalering, hvori den ene aktør i magtkampen forsætter med at udøve magt, indtil den anden aktør ikke har flere ressourcer til at øge deres magt yderligere (Kemper, 2016: 28). I forlængelse af Kemper's perspektiv kan Mads' beskrivelse antyde, at bandernes magtanvendelse bliver en cirkulær proces, hvor magtudøvelsen i den sociale situation først stopper, når den ene part er ude af stand til at lave et 'modangreb'.

Som følge af de to ovenstående citater fra Mads, tyder det på, at udøvelsen af ydmygelsesvold i bandemiljøer er en del af en gruppeidentitet, hvor både aktørens identitet og bandens identitet forhandles i mødes med den rivaliserende bande. Derfor mener jeg også, at ydmygelsesvold er et eksempel på en social praksis, der skal håndtere spændingsfelter mellem rivaliserende bander – muligvis også spændingsfelter internt i banden, da ydmygelsesvold jf. tidligere beskrivelser, fremstår som en måde hvorpå, at aktøren også kan forhandle sin position internt i banden. Gruppeidentiteten forekommer at blive tydelig på baggrund af Mads' beskrivelser af, at banden oplever, at det er tilstrækkeligt at ydmyge en enkelt person fra en rivaliserende banden frem for hele banden. I den forstand fremstår banderne som homogene fællesskaber, da citatet antyder, at hele bandens omdømme devalueres, hvis et enkelt medlem ydmyges. I det følgende citat skildrer Preben også denne dynamik. Citatet skildrer også, hvordan ydmygelsesvold kan ses som et eksempel på en social praksis, hvori magt forhandles, og gruppens voldsparathed fremhæves:

Nina: Okay, så er der en der er taget ud af en anden gruppe, eller hvordan?

Preben: Ja, altså. Den anden gruppe, kan jo ikke se, hvem man har fat i. Man kan se, at forurettede undergår en kæmpe ydmygelse, og fuldstændig traumatiserende oplevelse, *fordi man vil sende et signal til mod- ja til en rivaliserende gruppe*, ikke. Om at *man er meget voldsparat* (Preben: 4-5).

I lyset af Anderson's forskning, kan Prebens perspektiv på bandernes voldsparathed, anses som en måde hvorpå, at banderne skaber sig et omdømme om, at de kan passe på sig selv, og ikke lader sig dominere af rivaliserende bander. Anderson beskriver, at når et barn konfronteres med det lokale hierarki baseret på hårdhed, bliver ryet om ens voldsparathed midlet til at overleve: "To build such a reputation is to gain respect among peers" (Anderson, 1999: 67). Trods Anderson tager udgangspunkt i, at det er i barndommen, og på individniveau, at fremvisningen af voldsparatheden tager sit afsæt, synes selvsamme dynamik at finde sted, når banderne anvender ydmygelsesvold, på baggrund af informanternes beskrivelser. Mads og Jan beskriver en praksis som antyder, at ydmygelsesvold bliver en måde hvorpå, banderne kan skabe et omdømme:

Nina: Nu nævner du selv noget om bandemiljøet, og sådan noget. Er det en speciel fra gruppen, der bliver taget ud, eller er det en tilfældig? Altså er der et specielt offer?

Mads: (...) nogle gange, kan det godt være forbundet med tilfældighed (...) *man vælger måske også nogen, hvor den effekt man ønsker, bliver størst (...) Man kan sige, jo højere op, man kommer i et vist hierarki, du piller en af dem ud, jo hårdere bliver modsvaret så også.* Det må man forvente. Men jo større impact har det måske også. (...) der kan også være noget i at tage en af de lavere i gruppen, fordi man ikke ønsker, men bare at sige: ”Godt, nu står vi lige” (...) Fordi man også godt vil have den lukket. Og så skal man altid putte det der med spontaniteten ind i forhold til tid og sted, og hvad der opstår tilfældigt, ikke (Mads: 10-11).

Mads indikerer, at det skaber mere respekt at udvælge en stærk modstander fremfor en svag. Dette har lighedspunkter med Collins forskning, hvori han skriver: ”Getting into higher levels of the hierarchy involves taking in persons who are themselves known to be extremely tough” (Collins, 2008: 357). Mads’ citat kan da indikere at anvendelse af ydmygelsesvold mod en stærk modstander, kan tage afsæt i, at gerningspersonen ønsker at forhandle sin position i gruppen ved at etablere et omdømme om sin voldskapital. Mads fremhæver også i citatet at udvælgelsen af en svag modstander kan være et tegn på, at gerningspersonen ønsker at lukke stridigheden, men stadig med afsæt i, at denne gengældelse først. Jan beskriver, ligesom Mads, at ydmygelsesvold kan handle om gengældelse. Jan fortæller da, at bandernes modsvar i høj grad handler om overlevelse:

Og så er der dem, hvor det er (...) *handler det rigtig meget om overlevelse.* Og det er specielt lige så snart vi kommer i forbindelse med bandemiljøet. Så er de jo selv så bange, så den handling, når de krænker nogen (...) den bliver det yderligere ekstrem. Fordi at man mener det der med, at når man skræmmer nogen på den måde (...), så bliver de pacificeret. *Erfaringerne viser bare, at de mennesker der bliver udsat for det på den måde, de har en tendens til, og lave hævn* (Jan: 3).

På baggrund af citaterne, tyder det på, at banderne er nødt til at svare igen på de forudgående ydmygelser for at opretholde et bestemt omdømme og position både i henhold til rivaliserende bander, og internt i banderne. Med udgangspunkt i både Anderson’s og Collins forskning, er banderne, og de enkelte bandemedlemmer, nødt til at vise, at de kan forsvare sig selv, så de ikke bliver ofre for yderligere ydmygelser.

7.2.2 Beskrivelser af handlinger opfattet som ydmygelsesvold i bandemiljøer

Jan og Preben beskriver begge, hvilke handlinger der kan finde sted i situationer, hvor ydmygelsesvold udøves i bandemiljøer. Særligt Jan lægger vægt på, at ofret skal sige ting om sig selv, der kan opleves som nedværdigende:

Til at dem her, som faktisk *render rundt og tæsker folk til dem her, som fanger folk ind, og kører rundt med dem i bagagerum*, og så laver den her ydmygelsesdel, hvor de skal sige nogle grimme ting om sig selv, eller de bliver *udsat for seksuelle krænkelse* undervejs. (...) så har jeg jo haft nogle sager, hvor der er nogen, som har været i en bandegruppering. *Så er de blevet fanget ind og så skal de have sex med hinanden, på tværs, mens det bliver filmet*. Og det med sådan noget strap-on dildo, og sådan nogle ting og sager (...) og *de tager kvælertag på den ene af dem, og mens de tager kvælertag, skal han sige, at han er jordens største tøsedreng*. Og så er der – dem jeg også fortalte om før – *dem der bliver filmet i et kælderrum, og har været fanget, måske en uge* (...). Eller at de bliver tæsket. Jeg havde en gang sådan et bandemedlem, hvor han – fordi der er så mange film omkring det her med, når amerikanske soldater – CIA – de fanger en eller anden, gerne en eller anden med muslimsk baggrund der er tilknyttet Al-Quada eller ISIS – og så laver man den her med, at *man putter et håndklæde over hovedet, og hælder vand på* (...) de bliver sat i en situation hvor de bliver eksponeret efterfølgende (Jan: 2-3).

Collins beskriver, at bestemt sprogbrug og 'trash talking' en del af Code of the Street. Denne specifikke form for tale, er et eksempel på et vedvarende krav til at kunne dominere interaktionen, eller undgå selv at blive domineret (Collins, 2008: 350). Derfor kan verbale nedværdigelser handler om at etablere dominans, når gerningspersonen nedgør ofret verbalt, og når offeret tvinges til at gøre det selv. Dette ses eksempelvis når Jan beskriver, at ofret skal sige, at han er "jordens største tøsedreng" (Jan: 39). Dette tyder på, at gerningspersonen dominerer interaktionen, idet gerningspersonen styrer ofrets adfærd. Dette peger også på, at ydmygelsesvold både er en teknisk og relationel aktivitet (Kemper, 2016), da interaktionen både består af en handling og adfærd.

I følgende citat beskriver Preben, hvilken handlinger han antyder er ydmygelsesvold:

Altså jeg er bekendt med en sag, *hvor den forurettede bliver tvunget til at skulle sætte sig ned over en flaske. Altså og have flasken op i sin anus åbning*. Og det bliver filmet, og så bliver man truet efterfølgende med, at det her det bliver delt. Og i sig selv, er overgrebet helt forfærdeligt. Altså tvangen i det. Men den underlæggende trussel om, at det bliver delt. Altså nogen har dokumenteret det også. Jeg kan nærmest ikke tænke på noget mere ydmygende (...). Så husker jeg også en sag, hvor en ung fyr, der skyldte nogle penge, han *får en plasticpose over hovedet, og skal medvirke til at man vil lave, sådan meget sådan en mexicansk narkokartelinspireret video*. Altså han *sidder afklædt på en stol, og har den her pose over hovedet, og der står nogen ved siden af ham, med noget kniv og noget*. Altså det ser meget voldsomt (...) Man får nærmest associationer til sådan noget narkokartel, henrettelser eller sådan noget. IS eller et eller andet. Og der var det eneste formål, det var jo (...) at man skulle gøre en rivaliserende gruppe, som ham her faktisk ikke var en del af med at gøre, men man brugte ham, som redskab i det (Preben: 4).

Ovenstående citater peger på, at ydmygelserne ofte er af seksuel karakter, hvor offeret tvinges til at udføre kropslige krænkelser. Det fremgår også, at ydmygelserne ofte synes inspireret af udenlandske hændelser, herunder mexicanske narkokarteller og CIA. Begge citater tyder på, at ydmygelsesvolden består af teknisk og relationel aktivitet, da interaktionen både består af faktiske handlinger, som udførelse af seksuelle krænkelser, og adfærd hvorved offeret skal udsige krænkende ting om sig selv.

7.2.3 Ungdomsmiljøer

I afsnit 7.2.1 beskrev jeg ydmygelsesvold i bandemiljøer. Af afsnittet fremgår det, at ydmygelsesvold i bandemiljøer sandsynligvis udøves på baggrund af stridigheder med rivaliserende bandegrupperinger. Ydermere peger empirien på, at banderne lader sig lede af en gruppeidentitet, hvor bandemedlemmerne handler i gruppens interesser, og både banden som helhed og de enkelte medlemmer forsøger at opnå et omdømme gennem magtanvendelse. Dette kan indikere, at ydmygelsesvold bliver et middel til at opretholde og forhandle hierarkiske positioner både internt i banden, og eksternt i forhold til rivaliserende bander. Disse dynamikker synes også at komme til syne i informanternes beskrivelser af ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer. Ved ungdomsmiljøer henviser jeg til forskellige kontekster, hvor unge er samlet. Dette kan eksempelvis være ungegrupper, men det er grupper, som ikke er defineret som bander.

Følgende udtalelser skildrer, hvordan informanterne skildrer, at ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer både begås i ”forening” (Annika: 4) og af enkeltindivider. Preben beskriver, at ydmygelsesvold udøves i ”unge dynamikker, hvor at man ikke er banderegistreret⁵” og ydmygelsesvold ”forekommer lige så meget uden for de hårde miljøer, som inden for” (Preben: 5). Dette indikerer, at ydmygelsesvold ikke kun udøves i bandemiljøer, og at der er situationer, hvor der muligvis ikke er forskel på interaktionerne i henholdsvis bandemiljøer og ungdomsmiljøer. I forlængelse af Preben’s beskrivelse, adspurgte jeg ham, om han har kendskab til, hvorvidt ydmygelsesvold begås af enkeltindivider eller i grupper. Preben svarede følgende:

(...) vi ser begge dele [ydmygelsesvold begået af enkeltindivider og i grupper]. Den sag jeg talte om, hvor der var *en der stod, det var ene og alene*. Men *i UKN-regi* [ungdomskriminalitetsnævnet] *har jeg siddet med flere sager, hvor det er en gruppe. Altså en gruppedynamik*. Og *dem der filmer det, er jo lige så stor medgerningsmand*, og deler det efterfølgende, og ryger også med i sagen, kan man sige. Så mit indtryk er, at det er noget gruppedynamik. Altså man booster op. Jeg tænker, når man gør det alene for at dele det efterfølgende, så er det jo også fordi, at man vil have noget opmærksomhed (...) *Og så i sådan nogle gruppedynamikker her, jamen der bliver det grænsesøgende adfærd*. Det bliver bare forstærket. Og man hopper hurtigt med på den andens æresproblemer” (Preben: 3).

Preben beskriver flere gange, at medlemskabet af en gruppe kan påvirke individets adfærd og handlinger. Som også analyseret i afsnit 7.2.1 indikerer Preben’s beskrivelser, at interaktionen og sammenholdet internt i gruppen, kan være af betydning for udøvelsen af ydmygelsesvold. På den baggrund fremstår ydmygelsesvold også som en social praksis til at opretholde et ry og omdømme. Endvidere antyder citatet, at ydmygelsesvold bliver en måde hvorpå, at gruppen kan mobilisere sig i bestemte situationer. Dette sker eksempelvis ved, at gruppen forsøger at beskytte det enkelte medlem ved udøvelse af ydmygelsesvold mod rivaliserende grupper. Mads har også blik for, at der er bestemte dynamikker på spil, når unge handler i grupper: ”Og det handler måske også lidt om, at man i det fællesskab man er i, *skal finde sin position*, og den kan man jo godt et eller andet sted, kæmpe lidt om i en gruppe” (Mads: 4). Mads perspektiv antyder, at udøvelsen af ydmygelsesvold kan være en

⁵ jf. ovenstående beskrivelse af, hvornår en gruppe defineres som en bande

måde hvorpå, at aktøren kan opbygge sit ry i gruppen. Dette sker eksempelvis ved, at aktøren viser gruppen, at han er voldsparat. Ligeledes peger citatet på, at der i ungegrupper kan opstå forhandlinger om medlemmernes position, og det lader derfor til, at ydmygelsesvold både får en intern og ekstern funktion for gruppen, som også beskrevet i afsnit 7.2.1.

Ligesom Preben og Mads beskriver, hvordan gruppens oplevede identitet ser ud til at kunne påvirke individets villighed til at deltage i ydmygelsesvold, antyder Annika og Søren, at individet overskrider dets egne grænser til fordel for en 'plads' i gruppen:

(...) det jeg mener med vold i forening, det er bare, altså at apropos ydmygelsesvold. *Nogle gange sker tingene jo lidt på en anden måde, hvis man får kørt hinanden op*, og der behøver det nødvendigvis ikke at være selve handlingen, der er meget alvorlig, men det der med, at man gør noget i forening (...) *altså så gør man lige lidt mere, og skubber lige lidt mere fordi, at der er nogle andre der står, og ser på*. Eller fordi det bliver filmet, eller ja. *Man overskrider måske også sine egne grænser ved og være sammen med andre*. Altså måske havde man ikke slået lige så meget, hvis det var man havde stået selv over for en eller anden person, man havde et eller andet mellemværende med (Annika: 4-5).

Søren deler sammen perspektiv som Annika, og beskriver følgende:

Hvis det er mig der er på, så er det i hvert fald ikke mig der bliver udsat, så at sige. Hvis jeg er langt nok fremme i skoene. Så på den måde, så skal man være meget på færde (...) *altså det fællesskab er ekstremt stærkt, og der kan de unge for så vidt, altså nærmest få stort set hvad som helst, til at være noget MAN gør, fordi det er noget MAN gør i det fællesskab* (...). Og det kan jo for så vidt være en relativ lille gruppe, (...) eller inden for en klasse eller den gruppe af drenge, som er sammen i klassen, der er der skabt en kultur som, som bliver voldsom (Søren: 5-6).

Begge citater skal læses i lyset af informanternes perspektiv på vold generelt, og ikke specifikt ydmygelsesvold, trods Annika kort nævner ydmygelsesvold. Trods dette anser jeg, at perspektiverne er relevante, da de skildrer, hvordan fællesskabet kan styrke individets handlekraft, hvorved individet udviser større villighed til at udføre handlinger sammen med gruppen, end hvis det var alene. Som

også nævnt i afsnit 7.2.1 tyder det igen på, at ydmygelsesvold er en social praksis, hvor magt og omdømme forhandles.

Psykologerne Henri Tajfel og John C. Turner's beskriver det de kalder for 'social identitet', som skabes på baggrund af den gruppe, som individet er medlem af. Individets tilhørsforhold til gruppen kan medføre, at individet oplever at besidde bestemte karaktertræk, som også gruppen besidder. Dette kan medføre, at individet bliver tilbøjelig til at følge gruppens normer, og ligeledes tage afsæt i tilhørsforholdet til gruppen i forbindelse med dets egen identitetsdannelse (Christensen, 2014: 148). Ved inddragelse af den social identitetsteori, tyder det på, at ydmygelsesvold begået i grupper, kan handle om, at medlemmerne udfører ydmygelsesvold på baggrund af, at de identificerer sig med gruppen. Også her fremstår ydmygelsesvold som en social praksis, idet gruppen accepterer handlemåden som en legitim – en måde hvorpå, at både gruppen og de enkelte medlemmer kan fremvise, at de er barske (Collins, 2008: 355). Omvendt når ydmygelsesvolden begås af enkeltindivider, uden et tydeligt tilhørsforhold til en gruppe, forekommer det stadig som, at individet søger at skabe et ry, som kan være anerkendelsesværdigt for en given gruppe (Preben: 3).

Jan fortæller om en situation, hvor unge krænker hinanden i det offentlige rum. Hans beskrivelser antyder, at ydmygelsesvold er bundet op på en social identitet (Christensen, 2014: 14), idet en gruppe tager fat i en person, hele gruppen oplever sig krænket af: "Og så er det typisk (...) en ungdomsgruppe, der gør det. **Der står og tager fat i enten en, som de mener, de har en beef med,** eller en som de mener, har kigget forkert på dem" (Jan: 6). Jan beskriver videre, at der kan ske et skift i, hvem der er gerningsperson og offer i situationerne:

(...) i forhold til den her gruppe af unge mennesker, hvor at der var en større gruppe, der begyndte at lave selvtægt (...). Der var det direkte pinligt for dem, at jeg kunne tage fat i dem, og så sige: "jeg er blevet præsenteret for nogle videoer, hvor det er sådan, at der er nogen der tager fat i jer", **fordi der faldt deres image. Fra at være dem her, der er de seje, og få folk til at gøre det. Så lige pludselig stod de selv i den her situation.** (...). Og man havde faktisk fra deres side forsøgt, og løse det med de her andre, med sådan en forhandling. Men du kan bare ikke forhandle med nogen, som har følt, at de systematisk er blevet presset af nogen igennem længere tid. Altså hvor vi snakker om psykisk vold og psykisk terror (...) Så de havde forsøgt at presse dem tilbage om alle

de her videoer, skal slettes, og så den her selvtægtsgruppe havde sagt: ”vi sletter videoerne”, men det viste sig så, at det var alt for sent (...) (Jan: 7-8).

7.2.4 Online eksponering af videoer med ydmygelsesvold

Det digitale element forekommer at være en central del af ydmygelsesvold. Dette lader til både at gøre sig gældende i bandemiljøer og i ungdomsmiljøer. På baggrund af Jan's perspektiv i forrige afsnit, tyder det på, at det ikke kun er gruppens omdømme, der påvirkes, når enkelte medlemmer udsættes for krænkende handlinger. Af perspektivet antydes det også, at det digitale element ved ydmygelsesvold har en bestemt funktion, som også påpeget i afsnit 7.1.3. Jan peger på, at videooptagelserne af ydmygelsesvolden anvendes til at presse den rivaliserende gruppe. Dette kan betyde, at videoerne er en form for grænsesætning mellem de to grupper, hvori værdien af grupperne forhandles. Collins beskriver, at når individer kæmper om respekt og omdømme, kræver det både, at der udvælges et passende offer og, at nogen overværer disse kampe, hvis mening er af værdi for fællesskabet (Collins, 2008: 355-356). Når ydmygelsesvolden deles på sociale medier, kan dette være en måde hvorpå, at gerningspersonen forsøger at dele sin voldsparathed med signifikante andre, som kan anerkende gerningspersonens handling, og dermed styrke dennes ry og status. Dette kan også ses i forlængelse af Kemper's forskning, hvorved status skabes gennem anerkendelse. Kemper beskriver da, at for medlemmer i nye grupper, kan aktøren forsøge at opnå status ved at fremvise sine kvalifikationer gennem sociale interaktioner (Kemper, 2016: 13, 16). Følgende citat af Jan kan både ses i henhold til Collin og Kemper's forskning:

(...) så har de, de her netværksgrupper på Snapchat og TikTok (...) så er det typisk der hvor de eksponerer dem [videoerne med ydmygelsesvold]. Men man skal bare huske på, at mange gange, så er gerningspersonen jo i en gruppe – en fælles gruppe på internettet, med nogle som, er dem som i virkeligheden også er deres ofre. Fordi de [gerningspersonerne] skal være helt sikre på, at alle ser det (Jan: 6).

I afsnit 7.1.3 og 7.2.1 beskrev jeg, hvordan offentlig eksponering af ydmygende videomateriale, kan opleves som en fastholdelse af ofret i den krænkende situation, hvorved gerningspersonen udøver en indirekte magt under social indflydelse (Kemper, 2016: 21). Dette kan antyde, at der er flere funktioner ved, at ydmygelsesvolden filmes, og deles på sociale medier: 1) handlingen deles med signifikante andre, som kan styrke gerningspersonens omdømme, 2) offeret fastholdes i ydmygelsen, 3)

gerningspersonens dominante position styrkes, da videomateriale kan være en magtudøvelse over offeret. Mads beskriver, at optagelser af gerningen i høj grad omhandler at 'have' noget' på ofret, og i mindre grad den faktiske deling af indholdet:

Men altså igen, altså ser man børn og unge, eller unge mennesker i skoler. Jamen hvorfor skulle man ydmyge nogen medmindre, at man vil vise – ***altså det er jo ikke ydmygelse medmindre det bliver delt med andre***. Eller bare tanken om, at der er en der har en video af en (...) i en ydmygende situation. Så opnår man det, jo uden at man deler det. At det er jo nok lidt det, der er pointen. ***Det er frygten for delingen. Frygten for offentliggørelse af den ydmygende situation, som ligesom er der, hvor man har grebet på forurettet*** (Mads: 8).

Jeg har fokuseret på de interaktioner, som informanterne antyder, kan lede til ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer. Af disse beskrivelser fremgår det, at oplevelsen af en fælles gruppeidentitet, kan drive individet til at udføre handlinger, som muligvis går over dets egne grænser. Dette kan være fordi, at ønsket om at opnå respekt og status internt i gruppen fylder mere for individet end at modsætte sig gruppens ønsker. I afsnittet fremgår det også, at i situationer hvor unge udfører ydmygelsesvold egenrådigt, forekommer det, at aktøren alligevel gør det med henblik på at opnå et ry med fokus på at opnå medlemskab i en gruppe. I situationer som denne lader det til at delingen af handlingen, og herunder ydmygelsesvolden, er af afgørende betydning da det er igennem eksponeringen, at gerningspersonen kan få et publikum til sin handling, og muligvis blive anerkendt af signifikante andre i en udvalgt gruppe.

7.2.5 Dynamikker i pige- og drengegrupper

Af ovenstående afsnit fremgår det, at gruppestrukturer kan være af stor betydning for, hvordan individer handler mod andre, og herunder tilbøjeligheden til at udføre ydmygelsesvold. Jeg finder det derfor relevant at skildre, hvilke forskellige dynamikker informanterne beskriver, at der udspiller sig i henholdsvis pige- og drengegrupper. Det er ikke alle udtalelser i følgende afsnit, der er nævnt i forbindelse med ydmygelsesvold, dette kan også være vold generelt. Dog fremgår der ligheder i de beskrevne dynamikker for henholdsvis pige- og drengegrupper uafhængig af, om gruppedynamikken beskrives med blik for generel voldsudøvelse eller udøvelse af ydmygelsesvold.

Ifølge Annika, Søren, Preben og Jan adskiller pigers voldsudøvelse sig fra drenge voldsudøvelse. Informanterne uddyber, hvordan piger udøver en mere kompleks, sofistikeret og subtil form for vold sammenlignet med drenge. Søren beskriver, at pigerne udøver mere psykisk vold frem for fysisk vold. Han udfolder argumentet på følgende måde:

(...) de jo i nogen grad, også kan ydmyge hinanden. **Måske på lidt mere sofistikerede måder end drengene kan (...)** **Altså den måde de kan udøve, måske en lidt mere subtil, blandt andet psykisk vold, over for hinanden** (Søren: 14-15).

Ligesom Søren, har Preben også en opfattelse af, at konflikterne i pige grupper er af mindre fysisk karakter end i drenge grupper, og i stedet bærer præg af social udelukkelse:

(...) **lidt i forlængelse af noget mobning. Altså en konstant udskamning. Det kører sådan mere subtilt (...)**. **Der er mere skam og skyld forbundet med det (...)**. Hvor jeg synes måske med drengene, der handler det om, at man vil lave et voldsomt udtryk (Preben: 8).

Annika forklarer, at: ” de er nogle gange lidt mere komplekse, de der pige grupper af problemstillinger ” (Annika: 8). Af informanternes fortællinger fremstår problemstillingerne i pige grupper til at omhandle langt flere subtile dynamikker end blot at ’slå fra sig’. Annika skildrer også, at piger kan være ”blæst” på en anden måde end drenge (ibid.). Dette kan tyde på, at piger handler på en måde, som i højere grad kan opleves som uproportionel af aktører, som ikke er en del af fællesskabet, sammenlignet med når drenge eksempelvis udøver vold. Informanterne skildrer da, at drenge grupper har en fysisk, voldelig adfærd, når der opstår stridigheder, hvorved drenge grupper fremstår til at have et voldsommere udtryk end pige grupper har. Jan forklarer dette på følgende måde: ”Jeg vil sige der findes nogen (...) områder hvor, at man oplever, at der er en gruppe drenge, der for eksempel terroriserer alle mulige andre” (Jan: 3). Jan udfolder også, hvordan han har erfaret at pige grupper udøver vold:

Nina: Nu nævner du selv noget med unge drenge. Er det din opfattelse, at det ofte er drenge der udøver ydmygelsesvold?

Jan: (...) **det kan også være noget med nogle tøser, der er fornærmet over et eller andet**. Har slået op, eller deres kærester har været utro, og så går de til de her ’bad

boys', og så får de 'bad boys' til at reagere. *Så der er i virkeligheden meget med nogen piger, som støber kuglerne.* Men pigerne gør det jo også selv, overfor andre piger for eksempel. Men også over for drenge (Jan: 4).

For at opsummere beskriver informanterne, at pigegruppers voldsudøvelse er mere kompleks end drenges, da piger nødvendigvis ikke tyer til fysisk vold. Jeg mener, at citaterne kan tyde på, at piger i højere grad udskammer hinanden verbalt og udelukker hinanden, end drenge gør. Disse dynamikker kan lede til, at piger i højere grad oplever skam og skyld forbundet med at blive holdt uden for fællesskabet. I forlængelse heraf påpeger Søren, hvordan han har erfaret, at pige grupper har en tendens til at ydmyge hinanden. Sidstnævnte citat af Jan kan indikere, at pigers voldsudøvelse også centrerer sig om seksualitet og kærester, hvor det er muligt at forestille sig, at rygtedannelse kan blive en del af konflikten i pige gruppen. Sidstnævnte citat har da sammenfald med en dynamik, som Anderson beskriver i 'Code of the Street', hvorved drenge opfattes som dem, der kontrollerer vold. Når en konflikt opstår, henvender piger sig derfor ofte til drenge for at få drengene til at udføre voldshandlingen for dem (Anderson, 2022/1994: 124). Nærværende afsnit skildrer da, at trods informanterne beskriver, at det i høj grad er drenge/mænd som udfører ydmygelsesvold, kan der være dynamikker i pige grupper, som også synes at kunne lede til en form for ydmygelsesvold. Ligeledes skal afsnittet skildre, at der kan være stridigheder mellem piger, som synes at kunne lede til, at piger får drenge til at udøve vold – dette kan ikke udelukkes ikke også at være gældende for udøvelsen af ydmygelsesvold.

7.2.6 Beskrivelser af handlinger opfattet som ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer

I afsnit 7.2.2 fremgår det af informanternes beskrivelser, at ydmygelsesvold i bandemiljøer ofte ses at være af seksuel karakter, hvor ofret selv skal udføre den seksuelle handling. Ydermere forekommer det, at ofret skal udsige krænkende ting om sig selv, herunder grov tale. Sidstnævnte synes også at være tilfældet ved handlinger, som informanterne beskriver som ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer. Jan forklarer, at han har oplevet, hvordan unge som først har udøvet vold mod andre, selv er endt som ofre for ydmygelsesvold:

De er kendt for at være udøvere, og så bliver de lige pludselig selv offer (...). Og da jeg konfronterer dem med, hvordan det føles, og *stå der i sådan en situation og så få knive*

op imod halsen og sige: ”jeg er en tøsedreng, jeg går kun med kniv fordi, at jeg er en svans” (...). Det blev de jo ret pinlige over (...) (Jan: 8).

Citatet udfolder, at ofrene tvinges til at udsige voldelige tale om sig selv, mens hændelsen filmes. Jan beskriver, at ofrene bliver pinlige over hændelsen, da han konfronterer dem med, at han har kendskab til videoerne. Eksemplet kan pege på, hvordan gruppens hierarkiske positioner muligvis forrykkes, idet de er blevet ’besejret’ i en magtkamp af dem, der har optaget og delt videoerne. Dette udleder jeg på baggrund af Andersons forskning om, hvordan en person eller en gruppe, som følge af ’Code of the Street’ er nødsaget til at gengælde en trussel eller et overgreb. Undladelse af dette kan medføre tab af ære og status i gruppen (Anderson, 1999: 73). Jan’s beskrivelse antyder dog, at det ikke er internt i gruppen, at der opleves et ærestab, men i stedet eksternt i forhold til en rivaliserende gruppe.

I afsnit 7.2.1 forekommer det, at hele banden kunne opleve at blive ydmyget, når blot en enkelt person fra denne, blev krænket af en rivaliserende bande. Selvsamme dynamik synes at gøre sig gældende for ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer. Jan beskriver, at han har oplevet, at grupper tager fat i enkelt-individer på baggrund af, at disses venner, har krænket gruppen. Således krænker gruppen vennen, hvilket antyder, at vennen bliver et middel til at skræmme den faktisk person, som gruppen oplever krænker dem:

(...) fordi man ville have fat i en, så får man fat i en af hans fodboldkammerater i stedet for, og så får han jo turen. **Og så skal han jo sige, at hans ven er en tøsedreng, og en homo, og det skal han også selv sige, du ved.** For så laver man forebyggelse på den her kammerat, som man kalder det, ikke. Det er jo derfor, at de også går med våben, og sådan noget, fordi de er pisse bange. Man skal helst kunne (...) handle først (Jan:10).

På baggrund af citatet kan det tyde på, at der er sammenfald med Anderson’s forudsætning om, at unge regulere deres adfærd ud fra et bestemt kodeks, da Jan skildrer, at de unge forbygger yderligere krænkelser ved at anvende vold. Jan beskriver også, at handlinger som kan opleves som ydmygelsesvold, kan udspille sig i omklædningsrum, hvor unge bliver ydmyget og filmet (Jan: 5). Preben fortæller følgende om ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer:

Så husker jeg en konflikt vi havde i [by] for to somre siden, med en gruppe. De var kun 14 år. Der havde vi, i den her konflikt, tre over en periode (...) **man gik efter at stikke, det var balderne, så man har noget besvær med at gå og sidde bagefter (...) det var ene og alene fortsættet. Og der forsøgte man også at filme gerningerne her.**

Og den seneste sag jeg husker, der ser man en – altså på sådan et selfieagtig, han trækker sådan en maskering på. Står og venter, bag et eller andet, og **så hopper han bare på en, mens han filmer det.** Ligesom sådan noget bodycam. Og så simpelthen slår og sparker, og får ham her ned, og presser ham med sin fod ned og sådan noget. Og så efterfølgende, **ser vi på hans TikTok, at det er klippet sammen med sådan nogle hård rap-musik,** og altså virkelig. **Man vil lave noget udtryk ud af det her** (Preben: 2).

Situationerne som Preben beskriver, adskiller sig på den måde, at den ene handling udføres af en gruppe mod en anden gruppe, mens den anden sag udføres af en enkelt gerningsperson mod ét offer. Dog kan begge sager pege på, at gerningspersonernes modus for at ydmyge ofret socialt, og filme handlingen, kan omhandle, at gerningspersonernes ønsker at opnå et bestemt omdømme, hvor de fremstår voldsparate og i stand til at forsvare sig. Søren beskriver, modsat Preben, hvordan han opfatter en anden situation som ydmygelsesvold. Situationen som Søren beskriver filmes ikke, og bærer i stedet præg af at være en 'leg' mellem venner, men som efterfølgende er blevet opfattet som en krænkende handling. Perspektivet fremhæver dog samme sociale aspekt ved gruppedynamikker, som også beskrevet i afsnit 7.2.3, hvor medlemmer af en gruppe kan have en tendens til at overskride egne grænser til fordel for at føle sig som en del af fællesskabet:

Jeg har haft en anden sag, **hvor det handlede om, at man sådan skulle hyperventilere, (...), og så skulle man sådan få et hårdt skub i brystet, som så skulle bevirke, at man potentielt mister bevidstheden, at man så simpelthen besvimer i et øjeblik.** (...) altså drengene de har udført de her for så vidt hovedløse gerninger, ikke, i en eller anden form for, ja tankeløs eksperiment eller leg eller, men som jo starter ud med at "det kunne da være meget sjovt" (...) (Søren: 8).

Citatet kan tyde på, at drengene forhandler deres position i gruppen med blik på, at de muligvis mister anseelse i gruppen, hvis ikke de deltager i legen.

7.2.7 Parrelationer

På baggrund af informanternes beskrivelser, forekommer det, at situationer med ydmygelsesvold i parrelationer adskiller sig fra situationer i bandemiljøer og ungdomsmiljøer. Dette antydes blandt andet på baggrund af, at ydmygelsesvold i parrelationer udføres i intime relationer, og ikke i en gruppedynamik. De følgende udtalelser tager udgangspunkt i heteroseksuelle forhold, hvorfor jeg kun vil beskrive udøvelsen af ydmygelsesvold i relationen mellem en mand og en kvinde. Særligt Jeppe fokuserer på dynamikker i parrelationer, herunder de ydmygende dynamikker, der kan udspille sig:

(...) i de sager, hvor jeg har oplevet, at folk de praktiserer en sådan adfærd over for en. ***Det er typisk i partnersager (...) eller kærestesager. Hvor ydmygelsen er en stor del af den dårlige dynamik.*** Der oplever jeg bare ikke, at der er en bevidst intention om at opnå noget. Det er en konsekvens af noget andet. Det er konsekvenser af, at jeg er ødelagt (Jeppe: 5).

Jeppe fortæller også, hvem han anser, der udfører de ydmygende handlinger i parrelationerne:

(...) hvem er gerningspersonen? Ja til det voldelige forhold, ***det er ham, der slog hende, for han har lært at slå. Men ydmygelsen kan godt være gensidig*** – altså indbygget i en dynamik, og så får det en eller anden form for udfald. ***Hvor hun måske mere ville ty til sådan nogle ting, som for eksempel at fryse ham ud.*** At smide ham ud hjemme fra lejligheden (Jeppe: 8).

Jeppe skildrer, at i parrelationer med vold, er det ofte manden, som udøver den fysiske vold, hvorimod de ydmygelser, som kan opstå i relationen, kan være gensidig mellem manden og kvinden. Dette har sammenfald med de perspektiver, som informanterne fremsatte om forskellen i voldsudøvelsen blandt piger og drenge, som også beskrevet i afsnit 7.2.5. Begge beskrivelser illustrer, hvordan det mandlige køn udøver den fysiske vold, mens det kvindelige køn udøver en subtil form for vold. Jeppe beskriver, at i parrelationer som i ovenstående citat, der er det kun en af partnerne, som ” (...) har lært at være voldelig” (Jeppe: 8). Ydermere skildrer Jeppe, at han ikke mener, at ydmygelsen anvendes intentionelt for at opnå noget. I stedet mener han, at ydmygelsen er afledt af noget andet. Dette tyder på, at når ydmygelsesvold opstår i parrelationer, kan den ikke stå alene. Der vil, ifølge Jeppe, også være andre kontrollerende dynamikker til stede. Denne forståelse har sammenfald med måden

hvorpå, at ydmygelsesvold synes at opstå i bandemiljøer og gruppemiljøer. Empirien peger da på, at ydmygelsesvold i bandemiljøer og ungdomsmiljøer udledes af samme dynamikker som i parrelationer, som eksempelvis krænkelser fra rivaliserende bander/grupper. Med andre ord, kan det tolkes således, at der synes at gå noget forud for udøvelsen af ydmygelsesvold. Dog forudsat, at volden ikke udøves af enkeltpersoner mod enkeltpersoner. Dette vil jeg beskrive nærmere i senere afsnit.

Ligesom Jeppe, fortæller Jan, hvordan ydmygende dynamikker kan være gensidige i situationer, hvor et par er brudt op:

Altså hvis vi tager familieretshusets sager, så er (...) sådan noget, jo ikke ualmindeligt, ***at man eksponerer den anden i et eller anden forbindelse med i et eller andet krænkende, som har en voldelig karakter.*** Og det er jo fordi, at – den ene part forsøger jo at få sit igennem i kampen om børnene (...). Jeg har sådan 4 mænd i øjeblikket, som er involveret i sådan noget, og hold da kæft, ***de bliver optaget og filmet, og alt muligt, af deres ekskærester og koner*** (Jan: 5).

I ovenstående citat beskriver Jan en episode, hvor kvinder ydmyger mænd i forbindelse med sager om forældremyndighed. Dette skildrer, ligesom tidligere beskrevet, at der er en udløsende handling, som går forud for ydmygelsen. Jeppe beskriver også, hvem gerningspersonen for ydmygelsesvold kan være, når et par splitter op. Han beskriver gerningspersonen som ”den forsmåede partner”, hvilket han sidestiller med personer, som stalker:

(...) ***det har de der stalkertyper, ikke. Og der vil jeg så sige, det ville være den der (...) – den forsmåede partner, eller den hævnerrige.*** Og det der med: ”Du skal kraftedme ikke forlade mig, fordi hvis du forlader mig, så er der ikke noget tilbage af mig”. Altså den der person, der ikke kan være til stede i sit eget liv, men ligesom bliver nødt til at leve gennem andre. Og når den ene smutter, så kaster man kærligheden over på den næste (Jeppe: 7).

7.2.8 Beskrivelser af handlinger opfattet som ydmygelsesvold i parrelationer

I afsnit 7.2.2 og 7.2.6 fremgår det, at ydmygelsesvold i både bandemiljøer og i ungdomsmiljøer kan bære præg af, at ofret skal sige krænkende ting om sig selv. På baggrund af empirien, fremgår det

ikke, at ofrene for ydmygelsesvold i parrelationer, skal udsige krænkende ting om sig selv, i samme omfang, som det beskrives ved bandemiljøer og ungdomsmiljøer. I stedet indikerer informanterne, at der opstår situationer i parrelationer, hvor den ene partner udskammes af den anden, i sociale situationer:

(...) der synes jeg ydmygelsen, det er lige så meget det, der foregår i det psykiske. Altså det er jo også – det er det der med, at *man devaluerer par-kæresten overfor gruppen* [vennekredse eller familiære sammenhænge] (...) *og også gaslighter, som en del af det samme apparat*. Altså ydmygelsen står (...) ikke alene. Der er ydmygelsen en del af et større apparat af kontrol (Jeppe: 7).

På baggrund af empirien, synes der at være sammenfald i, hvordan ydmygelsesvold udøves i de tre miljøer, herunder at der anvendes grov og ydmygende tale mod ofret. På baggrund af citatet fra Jeppe jf. side 51, fremgår det, at der ofte udøves fysisk vold i dysfunktionelle parforhold. Den fysiske vold i parrelationer synes at foregå i det skjulte, hvorfor dette adskiller sig fra voldsudøvelse i bandemiljøer og ungdomsmiljøer. Der synes netop ikke at være et 'publikum' til volden i parrelationer, som der beskrives at være i de andre miljøer. Dette kan anskues i lyset af Collins forskning, hvori han skildrer, at mænd ikke opnår respekt ved at slå på kvinder: "Males do not get reputation by attacking females; gross-gender fights do happen, but these typically take place in private, in the home, in relationships where sexual property or household authority is being enforced" (Collins, 2008: 357). Med udgangspunkt i denne forståelse virker det sandsynligt, at manden i det voldelige parforhold skjuler, at han slår sin partner for ikke at opnå negativt omdømme i sin omgangskreds.

I afsnit 7.2.2 fremgår det, at ydmygelsesvold i bandemiljøet kan være af seksuel karakter. Dette synes også at forekomme i situationer med ydmygelsesvold i parrelationer:

Men ydmygelsen kan også godt være af seksuel karakter. Det der hvor, at *man tvinger folk til analt samleje*, og den slags ting. Man ved, at de siger: "Jamen det har gjort ondt at sidde, i lang tid". "Jamen nu kan du se, nu har du lavet en ridse i bilen, så kan det godt være, at du skylder lidt" (...) *og vedkommende tør ikke, ikke at gøre det, fordi vedkommende er bange for fysisk vold*, eller hvad ved jeg. (...) altså man kan sige, det

kan være ydmygelse i alle mulige former. Men analt samleje, altså mod folks vilje (Jeppe: 12).

Empirien peger på, at ydmygelsesvold af seksuel karakter, ofte udføres af ofret selv under tvang, i bandemiljøer. Anderledes tager det sig ud i parrelationer. Her peger empirien på, at gerningspersonen udfører den seksuelle krænkelse mod ofret. Dette udledes af ovenstående citatet, og jeg kan derfor ikke med sikkerhed sige, at dette altid gør sig gældende når ydmygelsesvold udøves i parrelationer. Citatet skildrer dog, gerningspersonens anvender magt mod ofret, som følge af, at gerningspersonen mener, at ofret har udført en uacceptabel handling. I forlængelse heraf, antyder empirien, at ofret accepterer den seksuelle krænkelse i frygt for, at konsekvenserne ved at afslå denne er større. Ovenstående kan ses i lyset af Kemper's forståelse af magt, hvor aktøren anvender magt for at følge sine interesser, trods modstand fra andre jf. 7.1.4. Det lader til, at gerningspersonen oplever en modstand fra ofret, idet ofret har ridset bilen. Jeg udleder, at for at gerningspersonen kan opleve at få 'oprejsning' fra ofrets modstand, anvender gerningsperson magt, og positionere sig over ofret.

Preben fortæller følgende om en situation han definerer som ydmygelsesvold, i en parrelation:

*Men der er også vold, der kan have en karakter, hvor det skal være ydmygende. Nu faldt der dom i en sag i går, hvor **en gerningsmand har skåret i sin ekskone**. Altså simpelthen fra mundvig og op mod ørene, sådan så hun ligner, ja. **Hun er vansiret for livet**. Det er jo ikke fordi, det er delt eller noget, men selve gerningen – **altså resultatet af den her vold, det er jo så ydmygende efterfølgende**. Nedværdigende. Ødelæggende (Preben: 5).*

Preben beskriver, at en mand har beskadiget sin ekskones ansigt. Ifølge Preben, er det ikke selve voldshandlingen, der er ydmygelsesvold, men de følelser som handlingen kan frembringe hos kvinden. Ydmygelsesvold i parrelationer synes i den forstand at tage udgangspunkt i at kunne frembringe bestemte følelser hos ofret. Dette element synes også at være relevant for udøvelsen af ydmygelsesvold i bandemiljøer og ungdomsmiljøer, hvor ydmygelsesvold synes at handle om at frembringe frygt hos ofret, hvorved gerningspersonen opnår et omdømme. Jan beskriver en situation, hvor et par synes at forsøge at frembringe frygt hos et offer. Denne situation adskiller sig fra de førnævnte situationer, da Jan beskriver, da ydmygelsesvold ikke udøves internt i en relation:

(...) Ja han er 60, og så har han en 25-årig yngre kæreste (...) de går på datingsites, og så skriver hun så til en eller anden mand: ”sku vi mødes”, og så finder de, de her gifte mænd, og så ryger de ind, og så lige pludselig så kommer der den her store – han er en stor fyr. Bredskuldret, og godt bygget og kan slå hårdt. *Og så lige pludseligt så står der sådan en mand, og så får han røvfuld, og så i øvrigt, så skal han betale penge, fordi ellers så bliver det hele videofilmet. Så bliver det jo sendt til hans kone* (...) (Jan: 5-6).

Jan skildrer hvordan et par, opsøger gifte mænd. Kvinden mødes med mændene, hvorefter hendes partner – aftalt – dukker op på adressen, og slår dem for at være sammen med hans partner. Det virker til, at kvinden har filmet, at hun har været intimt sammen med mændene. Formålet med situationen synes at handle om afpresning af mændene, hvor mændene kan undgå at videoerne bliver delt med deres koner, hvis de betaler parret penge. Denne situation adskiller sig således fra de førnævnte situationer, da der ikke synes at gå noget forud for denne situation – ofret virker tilfældigt udvalgt. Ydermere beskrives et element om pengeafpresning, som ikke fremgår af de andre situationer. På baggrund af mit interviewsample kan jeg ikke afgøre, om ydmygelsesvold i bandemiljøer og ungdomsmiljøer også kan handle om pengeafpresning, da empirien ikke peger i retningen af det. Dog kan jeg gisne om, at det også kan være et element ved ydmygelsesvold, da det er en måde hvorpå, at gerningspersonen kan opnå en fysisk ’gevinst’ ved handlingen. Jan’s citat skildrer også, at kriminelle forhold ikke kan afgrænses tydeligt uden, at der vil forekomme sammenfald mellem forholdene. Dette er på baggrund af, at situationen både synes at indeholde elementer, som er kendetegnene ved ydmygelsesvold, men også afpresning.

7.2.9 Delkonklusion på analysedel to: Situationer med ydmygelsesvold

I anden analysedel har jeg fokuseret på de situationer, som informanterne beskriver, at ydmygelsesvold udspiller sig. Jeg har haft opdelt analyseafsnittet i tre miljøer: bandemiljøer, ungdomsmiljøer og parrelationer. Informanternes beskrivelser peger på, at ydmygelsesvold i bandemiljøer ofte begås af grupper mod enkeltindivider i rivaliserende bandegrupperinger. Det forekommer, at forud for ydmygelsesvolden, er en oplevet krænkelse af banden, hvorved empirien peger på, at banden anvender ydmygelsesvold til at forsvare krænkelsen, og opretholde deres omdømme. Dette indikerer, at ydmygelsesvold er en måde hvorpå, at banderne kan fremvise, at de er voldsparate, og har kapital til at

svare tilbage på fremtidige krænkelser. Derfor fremstår ydmygelsesvold som en social praksis, da ydmygelsesvold fremstår som en bestemt handlemåde for banderne. Dette peger også i retningen af, at banderne kan forhandle deres hierarkiske position både internt og eksternt gennem denne sociale praksis. Dette har jeg belyst i lyset af Anderson's forskning hvori han beskriver måden hvorpå, at "koden" forudsætter en række uformelle normer, som det givne miljø handler efter.

På baggrund af empirien, synes mange af de samme dynamikker beskrevet ved bandemiljøer at gøre sig gældende for udøvelsen af ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer. Af empirien fremgår det, at oplevelsen af en sociale identitet, i ungdomsmiljøer, kan være af betydningen for individets handlemåde, og villighed til at overskride dets egne grænser til fordel for fællesskabets. Det forekommer, at ydmygelsesvold i ungdomsmiljøer både udøves af grupper mod grupper, og af enkeltindivider mod enkeltindivider. I situationer hvor grupper udøver ydmygelsesvold mod grupper, peger empirien på, at der går noget forud for situationer, hvorimod i situationer hvor ydmygelsesvold udøves af enkeltindivider mod enkeltindivider, fremstår handlingen umotiveret. Empirien peger da også på, at handlinger med ydmygelsesvold både filmes i bande- og ungdomsmiljøer. Filmningen af handlingen fremstår som middel til at forstærke gerningspersonen dominante position, da eksponeringen af voldshandlingen synes at skabe et omdømme for gerningspersonen ved demonstrering af gerningspersonens 'kvalifikationer', og villighed til at forsvare sin eller gruppens status. Min undersøgelse peger også i retning af, at når enkeltindivider filmer deres udøvelse af ydmygelsesvold mod enkeltindivider, fremstår det også til, at gerningspersonen forsøger at opnå et omdømme og respekt fra andre, gennem eksponeringen af dennes 'kvalifikationer'. Dette belyser jeg i lyset af Collins forskning, hvori han skildrer at fremvisning af ens evner, kan være et eksempel på, at gerningspersonen søger at blive accepteret af fællesskabet.

Empirien peger på, at når ydmygelsesvold udøves i parrelationer, adskiller disse situationer sig fra bandemiljøer og ungdomsmiljøer. Dette er på baggrund af, at ydmygelsesvold i parrelationer synes at handle om den frygt, som handlingen kan fremkalde hos ofret, fremfor anerkendelse af handlingen fra signifikante andre. Endvidere peger empirien på, at ydmygelsesvold i parrelationer udfolder sig i intime relationer. Empirien peger da også på, at handlingen ikke filmes, når den udøves i parrelationer. Dette belyser jeg ved at inddrage Collins forskning, som skildrer, at der kan være skam forbundet med, at en mand slår på en kvinde. Det fremgår videre af empirien, at udøvelsen af ydmygelsesvold i parrelationer ofte er gensidig mellem partnerne. Dette indikerer et sammenfald i dynamikkerne ved

ydmygelsesvold i bandemiljøer, hvor banderne sandsynligvis handler efter en bestemt gengældelseslogik – ydmyges banden, krænker banden tilbage. Ydmyger kvinden manden, krænker han hende tilbage.

Fælles for de tre miljøer er, at alle informanterne nævner eksempler på ydmygelsesvold, hvor der går noget forud for handlingen. Det er kun i tilfælde hvor ydmygelsesvolden begås af en enkelt gerningsperson mod et tilfældigt offer, eller hvor par ydmyger andre, at ydmygelsesvolden fremstår umotiveret.

7.3 Analysedel 3: Formålet med ydmygelsesvold

I anden analysedel beskrev jeg situationer for ydmygelsesvold med fokus på tre forskellige miljøer, som volden beskrives at udspille sig i. Her skildrede jeg, at empirien tyder på, at ydmygelsesvold skal ses i sammenhæng med de sociale dynamikker, der udspiller sig i situationer med ydmygelsesvold. I dette afsnit, vil jeg primært trække på de foregående delanalyser, og kun inddrage få nye citater for at forsøge at afdække, hvilke formål empirien peger på, at der kan være med ydmygelsesvold. Da analysen kun tager udgangspunkt i empiri på baggrund af fagpersoners udtalelse jf. 6.2, mener jeg ikke, at nærværende afsnit bør læses som en generel forklaring på, hvad formålet med ydmygelsesvold kan være. Dette mener jeg kræver yderligere empirisk undersøgelse. I stedet skal afsnittet læses som en skildring af, hvad formålet med ydmygelsesvold kan være, i netop de situationer, som informanterne beskriver.

7.3.1 Bandemiljøer

I afsnit 7.2.1 beskrev jeg, at det på baggrund af empirien kunne tyde på, at ydmygelsesvolden anvendes som middel til at opretholde en sociale orden både internt i banden og eksterne mellem rivaliserende bander. Jeg tolker, at måden dette sker på, er ved, at banden fremviser, at både banden som helhed og de enkelte bandemedlemmer er villige til at anvende ydmygelsesvold, og udsætte andre, som truer bandens omdømme og ry, for nedværdige handlinger. Igennem udøvelse af ydmygelsesvold kan banden forhandle de sociale positioner, hvorfor formålet med ydmygelsesvold i bandemiljøer synes at være indlejret i magtkampe, hvor banden som 'slår tilbage', og 'slår hårdest', opnår en beskyttelse af sit ry. Mads beskriver et lignende perspektiv på formålet med udøvelse af ydmygelsesvold i bandemiljøet, hvor ydmygelsesvold bliver en måde at "sætte linjerne" på:

(...) i organiserede kriminelle miljøer, der kunne man godt forestille sig, at når man har magtkampe, og kampe om, det kan være territorier, det kan være et kriminalitetsmarked, om det er narko, eller hvad det er. At man i det, *for at sætte linjerne, bruger den her type af vold* (Mads: 5).

Empirien og teorierne i delanalyserne peger på, at formålet med ydmygelsesvold i bandemiljøer kan være indlejret i en social praksis, hvor ydmygelsesvold anvendes til at forhandle banden og bandemedlemmernes positioner, omdømme og ry både internt og eksternt i forhold til rivaliserende bander. Ydermere fremstår ydmygelsesvold som en sanktion – en straf der påføres rivaliserende bandemedlemmer for deres voldsudøvelse mod banden. Ydmygelsesvolden kan da fremvise en grænseløs voldsparathed, herunder villigheden til at anvende fysisk styrke, og nedværdige modstanderen i sådan grad, at modstanderne ikke har ressourcer til at gengælde ydmygelserne. I dette miljø fremgår videooptagelse og eksponering – eller trussel om eksponering af materialet, at kunne være af betydning for hensigten med at devaluere ofrets status, da ofret, gennem videooptagelse, fastholdes i traumet om den nedværdigende hændelse, det har været udsat for.

7.3.2 Ungdomsmiljøer

Jeg indledte afsnit 7.2.3 med at beskrive, hvordan der fremgår lighedspunkter mellem de observerede dynamikker i bandemiljøer og ungdomsmiljøer med henblik på udøvelsen af ydmygelsesvold. Dette tyder på, at formålet med udøvelse af ydmygelsesvold i disse miljøer, ikke differerer i overvejende grad. I ungdomsmiljøer synes ydmygelsesvold at blive anvendt til at forhandle positioner både internt i gruppen og eksternt mellem rivaliserende grupper. Heraf virker det sandsynligt, at udøvelsen også har til formål at fremvise gruppen og dets medlemmers voldsparathed. Dette mener jeg også kan fremvise, at fællesskabet står sammen som en gruppe, når det kommer til at forsvare deres omdømme. Af empirien beskrives der eksempler, hvor ydmygelsesvold både begås af grupper og af enkeltindivider, uden formodet medlemskab til en gruppe. Trods der er forskel på gerningspersonener, og det mulige tilhørsforhold til en gruppe, lader det til, at formålet med volden stadig kan være et middel til at fremvise gerningspersonens styrke og villighed til at udøve fysisk vold. Af empirien fremgår det også, at ydmygelsesvold synes at blive filmet og delt. Af udvalgte citater fremgår det, at der kan være et bestemt formål med, at gerningspersonen blot truer om at dele optagelserne. Dette peger på, at formålet med videooptagelserne og den mulige eksponering, kan handle om at vise signifikante andre, at gerningspersonen er i stand til at fastholde offeret i en miskrediteret position. På den måde kan

gerningspersonen muligvis opnå respekt fra signifikante andre, gennem den offentlige udskamning af offeret. Jan beskriver, at dette også kan handle om at skabe frygt:

Men så synes de, at det er rigtig rigtig sjovt, og fange folk ind (...) og så eksponere dem på TikTok, Snapchat (...). **Og så handler det om, at de virkelig nyder det her frygt, der bliver skabt** (...) det er sådan et powertrip de får, når de gør det på den her måde (Jan: 3).

7.3.3 Parrelationer

I afsnit 7.2.7 og 7.2.8 skildrede jeg forskellige beskrivelser af ydmygelsesvold i parrelationer. I afsnittene fremgår det, at ydmygelsesvold sandsynligvis ikke altid anvendes intentionelt for at ydmyge. I stedet fremgår det, at ydmygelsesvold kan være en del af en dysfunktionel dynamik i en parrelation, hvor der udøves forskellige kontrollerende voldsformer. Formålet med ydmygelsesvold i parrelationer synes at adskille sig fra bandemiljøer og ungdomsmiljøer, da det tyder på, at ydmygelsesvold i parrelationer kan være et middel til at kontrollere partneren, og fremstå som den dominante i forholdet. Jeppe forklarer denne antagelse: ” (...) det er jo en sygelig reaktion på afvisning. Fordi det er jo lige så snart, at de siger fra” (Jeppe: 9). I bandemiljøer og i ungdomsmiljøer fremstår det dog også til, at ydmygelsesvold handler om kontrol - men kontrol i forhold til at kunne forhandle hierarkiske positioner. Ved at inddrage Collins’ forskning fremgår det, at en mand der slår en kvinde, ikke opnår respekt i samme grad, som når en mand i en del af en gruppe, slår sin modstander (Collins, 2008: 357). Da selve voldshandlingen, hvori den ene part slår den anden, ikke fremgår at blive filmet og delt, som ved ydmygelsesvold i bande- og ungdomsmiljøer, antager jeg, at formålet med ydmygelsesvold i parrelationer ikke handler om at opnå respekt blandt andre. I parrelationen synes kontrollen at handle om at fastholde partneren i relationen, eller fastholde partneren i mindet om, at denne ikke er noget værd uden den kontrollerende partner. Dog forekommer der sammenfald i de tre miljøer, i henhold til det formodede formålet med, at gerningspersonen opnår en dominant position over ofret.

8 Diskussion: Fortællinger i gadekulturen

I analysen har jeg belyst hvordan voldsparathed, og evnen til at udøve ydmygelsesvold synes at kunne skabe respekt både i bande- og ungdomsmiljøer. Derfor finder jeg det relevant at inddrage perspektiver fra forskningsartiklen: ”Gangster, Victim or Both? The interdiscursive construction of sameness

and difference in self-presentations” (2009) af den norske sociolog Sveinung Sandberg. Sandberg skildrer i “Gangster, Victim or Both” hvordan norske, marginaliserede, unge mænd anvender fortællinger til at skabe et ry i gadekulturen, hvilket Sandberg også beskriver som ’gangsterdiskurser’. Fortællingerne i gangsterdiskurserne hjælper mændene med at skabe deres identitet, hvor mændene fremstår som hårde, smarte og seksuelt attraktive, selvom dette nødvendigvis ikke afspejler mændenes faktiske adfærd (Sandberg, 2009: 533). Trods dette skildrer Sandberg, hvordan fortællingerne stadig skaber selvrespekt og især fortællinger om vold, kan skabe respekt i gadekulturen. Fortællingerne kan også være en beskyttende mekanisme, da et omdømme om voldsparathed kan afskrække potentielle fjender (ibid.: 533, 536). Mads beskriver et lignende perspektiv på en mulig funktion af fortællinger i kriminelle miljøer:

(...) man kunne forestille sig, at en lille hændelse godt kan blive boostet, og narrativet godt kan vokse, fordi man vil fremstå mere stærk eller potent eller vise sig frem af forskellige årsager (...). Det er ligesom lystfiskeren, der fanger en lille fisk, kommer hjem, og så er den pludselig blevet rigtig stor (Mads: 4).

Ifølge Sandberg overdriver mændene ofte aspekter af deres liv i fortællingerne. Mændene kan være inspireret af faktiske situationer, men fortællingerne er ofte tilpasset, så de skaber et bestemt ry. I dette øjemed er det den symbolske interaktion, som opretholder status og identitet, og ikke den faktiske voldshandling (ibid.: 532). Ifølge min undersøgelse forekommer det, at den praktiske udøvelse af ydmygelsesvold i bande- og ungdomsmiljøer kan opbygge og opretholde aktørens status og identitet. Dette kan indikere at fremvisningen af, hvad aktøren er i stand til, kan positionere aktøren og skabe respekt i fællesskabet. Dog kan det diskuteres, om der i disse situationer også findes eksempler på gangsterdiskurser og dermed fortællinger om aktørernes adfærd. Ud fra min analyse kan det tyde på, at ’gangsterdiskurser’ finder sted, når ydmygelsesvolden filmes, og eksponeres. Eksempelvis beskriver Preben, at en ung person har filmet sin udøvelse af ydmygelsesvold, klippet i optagelsen, og lagt bestemt musik over (Preben: 2). Aktørens visuelle udtryk synes at fremvise et narrativ, der kan have sammenfald med Sandberg’s beskrivelse af fortællingernes funktion, hvor gangsterdiskursen anvendes til at fremvise mændenes ’hårdhed’. På baggrund af dette synes mine analytiske fund at pege i retningen af, at ydmygelsesvoldens visuelle udtryk, kan fremhæve en fortælling om, hvad aktøren er i stand til. Dog kan mine analytiske fund også tyde på, at der er en diskrepans mellem ydmygelsesvoldens visuelle udtryk og Sandberg’s forskning, idet fortællinger i videoerne tager

udgangspunkt i faktisk udøvelse af vold, og ikke kun inspiration om faktiske handlinger. Dog mener jeg, at videomaterialet kan være et eksempel på en symbolsk interaktion, som 'gangsterdiskurser' henviser til (Sandberg, 2009), da videoerne skildrer en fortælling om aktøren i en social interaktion, herunder på sociale medier, trods interaktionen ikke fysisk finder sted. Dette perspektiv fremgår også af empirien, hvor Preben beskriver, at fortællinger og sociale interaktioner kan handle om at dokumentere handlingerne online: "Om volden er eskaleret? Jeg tror bare også, at den er blevet mere dokumenteret. Så man har nok bare oplevelsen af, at det er blevet voldsommere" (Preben: 11). Citatet kan pege i retningen af, at Sandberg's perspektiv på gangsterdiskursers afsæt i den fysiske verden, muligvis nu også tager afsæt i online interaktioner i takt med digitaliseringen. Mads skildrer også dette:

Jeg tror ydmygelsesvold nok altid har været der. Man kan sige formen for det, er anderledes, fordi det er blevet muligt at dele på sociale medier, at det gør, at man faktisk – ens hensigt og effekt, kan man faktisk nå breder, og nå det meget hurtigt (Mads: 7).

Sandberg beskriver, at der er lighedspunkter mellem sin forskning om gangsterdiskurser, og Anderson's forskning i Code of the Street. Koden former da uformelle regler, som regulerer adfærd, og diskurserne fremviser, hvordan disse uformelle regler også kan være fortællinger (Sandberg, 2009: 536). Dette illustrerer forskellige måder hvorpå, at aktørerne kan opbygge status i gadekulturen. I forlængelse af mine analytiske fund, tyder det på, at status kan opbygges gennem visuelle selvfortællinger online. Ydermere synes status at kunne opnås ved fysiske voldshandlinger, som da afviger fra Sandberg's beskrivelser af symbolsk interaktion. Dette kan tolkes som, at den symbolske interaktion og den faktiske handling ved udøvelse af ydmygelsesvold kan være anerkendelsesværdigt i bande- og ungdomsmiljøer. Med udgangspunkt i mine beskrivelser af de visuelle udtryk, tyder det også på, at den symbolske interaktion og den faktiske handling, ikke kan adskilles, hvis der tages udgangspunkt i, at selvfortællingerne i videoerne afspejler aktørens faktiske handlinger.

Afslutningsvist ønsker jeg kort at diskutere, hvordan mine analytiske fund stiller sig i henhold til den eksisterende forskning beskrevet i afsnit 2. Af afsnit 2 fremgår det, at eksisterende forskning blandt andet har undersøgt sammenhængen mellem oplevede ydmygelser og udøvelse af vold, og eksempelvis hvilke konsekvenser social ydmygelse kan have (jf. 2.1.) (Jakob, 2016). På baggrund af mine empiriske fund tyder det på, at udøvelse af ydmygelsesvold, i de tre beskrevet miljøer, kan have

sammenhæng med forudgående ydmygelser. Dette indikerer et sammenfald med resultater fra eksisterende forskning. Jakob beskriver da, at respekt og anerkendelse bliver afgørende for genskabelsen, at det tabte selvværd, som ydmygelsen kan lede til (ibid.). Lindner beskriver da også, at ydmygelse kan lede til en 'selvforstærkende cyklus' med krænkelser og retfærdighed, hvorved aktøren kan se sig nødsaget til at forsætte cyklussen for ikke at opleve yderligere ydmygelse (jf. 2.1.) (Lindner, 2006). Denne dynamik fremgår også af min analyse jf. afsnit 7.2.2 beskrivelser af ydmygelsesvold i bandemiljøer. I dette afsnit skildrer jeg, at udøvelsen af ydmygelsesvold kan ses som et eksempel på en 'gengældelsescyklus' og en 'magteskalering', idet magtudøvelsen synes at blive udøvet for at bevare bandens ære, forud for tidligere ydmygelser.

Ovenstående er blot få eksempler på, hvor empirien i nærværende speciale har sammenfald med eksisterende forskning. Dette fremhæver da, at der synes at være overlap i de dynamikker, som går forud for generel voldsudøvelse og udøvelse af ydmygelsesvold. Nærværende speciale nuancerer derfor den eksisterende forskning i henhold til, hvad ydmygelse af individet kan lede til – herunder udøvelsen af ydmygelsesvold. Endvidere mener jeg, at specialet bidrager med blik for vigtigheden af at forebygge ydmygelsesvold, da tidligere forskning netop viser, at ydmygelse af individet kan lede til voldsudøvelse. Dette tyder netop på, at et offer for ydmygelsesvold kan være tilbøjelig til at udøve vold selv, hvis situationen er favorable for dette.

9 Konklusion

Formålet med specialet har været at undersøge problemformuleringen: "Hvordan udspiller ydmygelsesvold sig, og hvordan forstår professionelle på området fænomenet?". Til dette har jeg lavet en eksplorativ undersøgelse med abduktive elementer, hvor jeg har udført seks semistrukturerede interviews med ansatte ved politiet og SSP. Interviewene har tilvejebragt viden om, hvordan ydmygelsesvold beskrives af disse personer. På baggrund af mit interviewsample er empirien allerede tolket data, idet informanternes beskrivelser af ydmygelsesvold er skabt gennem deres faglige perspektiv, og ikke faktisk udøvelse af ydmygelsesvold. Min empiri tyder da på, at ydmygelsesvold er en kompleks voldsform, der ikke kan forstås uafhængig af det miljø, som voldsituationerne udspiller sig i. I analysen fremhæver jeg tre miljøer, hvori informanterne beskriver, at ydmygelsesvold udøves: bandemiljøer, ungdomsmiljøer og parrelationer. Resultaterne heraf kan pege på, at det er væsentligt at forstå de dynamikker og interaktioner, som udspilles i situationerne for udøvelsen af ydmygelsesvold med henblik på, hvad der går forud for situationerne og formålet med udøvelsen.

Ifølge min undersøgelse tyder det på, at gerningspersonen anvender ydmygelsesvold til at kontrollere ofret, og positionere sig over ofret gennem magtanvendelse. I kraft af analysen forekommer det også, at ofret udsætter sig for kropslige krænkelser, under tvang eller, at gerningspersonen udsætter ofret for kropslige krænkelser. Empirien peger da på, at når ydmygelsesvold udøves i bandemiljøer, lader det til, at volden ofte begås af få bandemedlemmer mod enkeltpersoner i rivaliserende bander. Ved at inddrage Anderson's forskning om Code of the Street, kan ydmygelsesvold anses som en uformel norm, der regulerer bandernes adfærd. På dette grundlag fremstår ydmygelsesvold som en måde hvorpå, at banderne kan opretholde deres sociale orden, og derigennem forhandle deres positioner både internt i banden samtidig med, at bandens omdømme kan forhandles eksternt i mødet med den rivaliserende bande. Min empiri peger da på, at dette kan ske gennem fremvisningen af bandens voldsparathed og fysiske kunnen. Således kan det tolkes, at ydmygelsesvolden også er en social praksis, idet banderne kan forhandle grænser og status i interaktionen med andre.

I situationer hvor ydmygelsesvold udøves i ungdomsmiljøer, peger min empiri på, at der sammenfald med de dynamikker som beskrevet ved bandemiljøer. Det fremgår, at når ydmygelsesvold udøves i ungdomsmiljøer, tyder det på, at gruppens sociale identitet er af betydning for voldsudøvelsen. Min empiri peger da i retningen af, at gruppemedlemmernes oplevelse af en fælles identitet, kan få dem til at overskride deres egne grænser – både for at handle efter gruppens interesser, men også i søgen efter at opnå gruppens respekt. Denne dynamik belyses gennem Tajfel og Turnes sociale identitetsteori. Ydmygelsesvold kan da være en måde hvorpå, at både gruppen som helhed og de enkelte medlemmer forsøger at opretholde og/eller skabe et bestemt omdømme, blandt andet som følge af aktørens voldsparathed. Min empiri peger på, at grupper udøver ydmygelsesvold, når der går noget forud for hændelsen, eksempelvis forudgående krænkelser fra en rivaliserende gruppe. De analytiske fund peger da også på, at ydmygelsesvold i bande- og ungdomsmiljøer filmes, og offentliggøres. I lyset af Collins forskning, kan den offentlige eksponering have en funktion af, at gerningspersonen fremviser sin voldsparathed for at blive respekteret af signifikante andre. Dette antyder også, at videooptagelser fastholder ofret i en devalueret position, og selve truslen om eksponering, kan også fastholde ofret. På baggrund af Kemper's forskning, indikerer de empiriske fund, at status og magt ikke kan adskilles, idet status forekommer at kunne opnås ved anerkendelse af aktørens voldshandlinger, og magtanvendelse. Magtanvendelsen synes netop at være det anerkendelsesværdige i gruppen og for aktøren.

Situationer med udøvelse af ydmygelsesvold i parrelationer synes at adskille sig fra de andre miljøer, blandt andet på baggrund af, at empirien peger på, at ydmygelsesvolden her, oftest udøves i intime relationer, og ikke mod andre. Videre peger empirien på, at voldshandlingen ikke filmes i dette miljø. I lyset af Collins forskning, kan dette være fordi, en mand ikke opnår respekt, når han slår en kvinde. På baggrund af analysen fremstår ydmygelsesvold i parrelationer, som er den del af en dysfunktionel dynamik, hvor ydmygelsesvolden anvendes til at kontrollere og fastholde den devaluerede partner i relationen. Ved de andre miljøer har jeg skildret, hvordan udøvelsen af ydmygelsesvold synes at opstå som følge af forudgående ydmygelser. Det virker sandsynligt, at ydmygelsesvold i parrelationer også opstår på baggrund af forudgående ydmygelser, da empirien fremviser et syn på, at partnerne gensidigt ydmyger hinanden.

På baggrund af diskussionen, og Sandberg's forskning om gangsterdiskurser, tyder det på, at der er to dimensioner til skabelsen af et ry ved udøvelse af ydmygelsesvold i bande- og ungdomsmiljøer: 1) optagelse og deling af udøvelse af ydmygelsesvold kan være et eksempel på en symbolsk interaktion, hvor der skabes selvfortællinger om aktøren samtidig med, 2) at der udøves konkret, fysisk vold, hvorved selvfortællinger kan tage udgangspunkt i faktiske handlinger. Med udgangspunkt i dette, kan aktøren da både skabe selvfortællinger gennem visuelle udtryk samtidig med, at ydmygelsesvolden faktisk udøves. Min empiri tyder da på, at begge dimensioner er anerkendelsesværdige for aktøren. Det fremgår også af diskussionen, at sociale interaktioner rykkes til digitale platforme, hvor selviscenesættelsen kan finde sted. Trods Sandberg's perspektiv på fysiske, sociale interaktioner, mener jeg, at det er relevant at medtænke digitale platforme, som sociale interaktioner, og de symboludvekslinger og fortællinger der kan finde sted der.

Yderligere undersøgelser af ydmygelsesvold bør fokusere på udøverens perspektiv eller ofrenes for at opnå et dybdegående kendskab til, hvad der kan lede til udøvelse af ydmygelsesvold, og hvilken konkret funktion volden har for udøveren.

10 Litteraturliste

10.1 Værker

Anderson, E. (1999). *Code of the Street: Decency, violence and the moral life of the inner city*. W. W. Norton and Company (s. 15-34 & 66-107).

Anderson, E. (2022/1994). The Code of the Street. I F. T. Cullen, R. Agnew & P. Wilcox (red). *Criminological Theory. Past to Present*. (7. Udgave, s. 115-126). Oxford University Press: New York. (Gentrykt fra *The Code of the Street*, af E. Anderson, 1994, The Atlantic Monthly Group, Inc.).

Collins, R. (2008). *Violence. A micro-sociological theory*. Princeton University Press: Oxfordshire.

Christensen, G. (2014). Psykologien som samfundsvidenskab. I G. Christensen (red). *Psykologiens videnskabsteori* (2. udgave, s. 147-148). Samfundslitteratur. EBOOK ISBN 9788759320327.

Hansen, K. M., Andersen, L. B., & Hansen, S. W. (2020). At lave undersøgelser inden for statskundskab. I K. M. Hansen, L. B. Andersen, & S. W. Hansen (red.). *Metoder i Statskundskab* (3. udgave, s. 23-46). Hans Reitzels Forlag: København.

Harboe, T. (2015). *Metode og projektskrivning – en introduktion*. Samfundslitteratur: Frederiksberg C.

Kalkan, H. (2021). *Veje til Respekt*. Hans Reitzels Forlag: København.

Kemper, T. D (2016). Status and Power. I T. D. Kemper (red). *Status, Power and Ritual Interaction*. (1. Udgave, s. 11-32). Routledge. eBook ISBN 9781315610740

Kristensen, C. J. (2019) Forskningsetik i samfundsvidenskaberne. I C. J. Kristensen & M. A. Hussain (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne* (2. udgave, s. 77-94). Samfundslitteratur.

Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (2019). Samfundsvidenskabelige metoder, hvad er det? I C. J. Kristensen & M. A. Hussain (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne* (2. udgave, s. 15-27). Samfundslitteratur.

Lindner, E. (2006). *Making Enemies. Humiliation and International Conflict*. Praeger Security International: Westport.

Poulsen, B. (2019). Semistrukturerede interviews. I C. J. Kristensen & M. A. Hussain (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne* (2. udgave, s. 97-116). Samfundslitteratur.

Åkerström, M. & Wästerfors, D. (2018). Kvalitative interviews – praktiske råd og analytiske muligheder. I M. H. Jacobsen (red.). *Metoder i kriminologi* (s. 141-171). Hans Reitzels Forlag: København.

10.2 Forskning

Jakob, Jana M. (2016). *Terror's Motor: How Shame and Humiliation Turn the Spiral of Violence*. Uppsala Universitet.

Link: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1049882/FULLTEXT01.pdf>

Winlow, S. & Hall, S. (2010). Retaliate first: Memory, humiliation and male violence. *Crime, Media, Culture: An International Journal*, Vol 5(3), 285-304

Link: <https://doi.org/10.1177/1741659009349243>

10.3 Artikler

Angel, K. (2021, 21. juli). Ydmygelsesvold delt på video: - Jeg er en slave. *TV Midtvest*.

Link: <https://www.tvmidtvest.dk/struer/ydmygelsesvold-delt-paa-video-jeg-er-en-slave>

Fogh-Andersen, J. (2023, 27. september). To unge mænd i vild voldsspiral: Delte øretæver ud og filmede det. *Ligeher.nu* Link: <https://ligeher.nu/thy-mors/nyheder/to-unge-maend-i-vild-voldsspiral-delte-oeretaever-ud-og-filmede-det/4588791>

Kirkebæk-Johansson, L. (2023, 16. december). Ydmygelsesvideoer er blevet en del af den svenske bandekrig: Trækker børn ned i voldsspiral. *DR*.

Link: <https://www.dr.dk/nyheder/udland/ydmygelsesvideoer-er-blevet-en-del-af-den-svenske-bandekrig-traekker-boern-ned-i>

Ishøy, S. K. (2020, 22. november). Dømte for ydmygelsesvold slipper for fængsel: 'Det skriger til himlen'. *BT*.

Link: <https://www.bt.dk/samfund/doemte-for-ydmygelsesvold-slipper-for-faengsel-det-skriger-til-himlen>

Lindstrøm, M. (2022, 29. juli). Deling af videoclip med vold: Det er afstumpet og brutalt. *Sermitsiaq.ag*

Link: <https://sermitsiaq.ag/node/238679>

Ritzau (2020, 16. august). Teenager blev overhældt med urin ved overfald. *TV2 nyheder*.

Link: <https://nyheder.tv2.dk/krimi/2020-08-16-teenager-blev-overhaeldt-med-urin-ved-overfald>

Ritzau (2023, 4. september). Trods kritik skærpes straf for ydmygelsesvold i bandepakke. *Berlingske*.

Link: <https://www.berlingske.dk/politik/trods-kritik-skaerpes-straf-for-ydmygelsesvold-i-bande-pakke>

Vermund, P. (2020, 29. juli). Ydmygende indvandervold mod vores unge skal stoppes. *NyeBorgerlige*.

Link: https://nyeborgerlige.dk/blog/pernilles-blog/ydmygende_indvandervold_mod_vores_unge_skal_stoppes/

10.4 Hjemmesider

Den Danske Ordbog (2024a). Ydmygelse. *Ordnet.dk*

Link: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=ydmygelse>

Den Danske Ordbog (2024b). Dominans. *Ordnet.dk*.

Link: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=dominans>

Det Kriminalpræventive Råd (2024).

Link: <https://dkr.dk/ungdomskriminalitet/bander>

Social- og Boligstyrelsen (2024). *SSP*.

Link: <https://sbst.dk/unge/kriminalitet/ssp>

10.5 Andet

Folketinget (2021, 9. marts). *Beslutningsforslag nr. B. 233. Forslag til folketingsbeslutning*

om at indføre en selvstændig bestemmelse om dominansvold i straffeloven.

Link: https://www.ft.dk/ripdf/samling/20201/beslutningsforslag/b233/20201_b233_som_frem-sat.pdf

Folketinget (2022, 17. maj). *B 144 Forslag til folketingsbeslutning om at indføre en selvstændig bestemmelse om ydmygelsesvold i straffeloven.*

Link: <https://www.ft.dk/samling/20211/beslutningsforslag/B144/BEH1-110/forhandling.htm>

Justitsministeriet (2020, 28. september). *Spørgsmål nr. 1782 (Alm. Del) fra Folketingets Retsudvalg.*

Link: <https://www.ft.dk/samling/20191/almDEL/reu/spm/1782/svar/1693006/2251374.pdf>

Justitsministeriet (2022, 25. Maj). *Spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om at indføre en selvstændig bestemmelse om ydmygelsesvold i straffeloven (B 144).*

Link: <https://www.ft.dk/samling/20211/beslutningsforslag/b144/spm/1/svar/1888100/2582383.pdf>

Regeringen (2023). *Trygge nabolag i hele Danmark – Strammere greb om banderne.*